

Privacyreglement gecertificeerde instelling

Preambule

De gecertificeerde instelling (verder te noemen: 'de GI') is een instelling die de kinderbeschermingsmaatregelen¹ en jeugdreclassering uitvoert. Dit is een vorm van gedwongen hulpverlening en wordt ook wel de 'jeugdbescherming' genoemd. Nederland heeft een aantal GI's, die allemaal onder een eigen naam werken.² Als een onveilige situatie voor een jeugdige dreigt, kan de deskundigheid van de GI ook worden ingezet om te voorkomen dat een kinderbeschermingsmaatregel nodig is. Dit wordt ook wel 'preventieve jeugdbescherming' genoemd. Ook op deze vorm van ondersteuning door de GI is het 'privacyreglement gecertificeerde instelling' van toepassing. Sommige GI's hebben ook een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK, ook wel 'Veilig Thuis' genoemd). Voor de uitvoering van deze taak gelden andere privacyregels.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	2
Hoofdstuk 2 Doel en voorwaarden van de verwerking van persoonsgegevens	9
Hoofdstuk 3 Inzage, afschrift, correctie	13
Hoofdstuk 4 Informatie verstrekken aan anderen	20
Hoofdstuk 5 Bewaartermijn en vernietiging	27
Hoofdstuk 6 Klachten en overig	30
Bijlage I: Richtlijn 'Feiten volledig en naar waarheid aanvoeren'	32
Bijlage II: Handreiking 'Samenwerken en gegevensuitwisseling'	45
Bijlage III: Privacywijzer "Wie verzoekt om inzage in dossiergegevens?"	48
Bijlage IV: Privacywijzer "Derdenverstrekking"	49

Inleiding

De GI komt in beeld als er zorgen zijn over de veiligheid of ontwikkeling van een kind of als crimineel afglijden voor een jeugdige dreigt. De GI heeft een maatschappelijke opdracht om kinderen te beschermen. Deze maatschappelijke opdracht is vastgelegd in de Jeugdwet. Om deze opdracht goed te kunnen vervullen heeft de GI persoonsgegevens van de jeugdige, de ouders en andere betrokkenen nodig. Een persoonsgegeven is informatie die iets zegt over een persoon of herleidbaar is naar een persoon. Zoals bijvoorbeeld de naam, adres en welke problemen iemand heeft. De GI kan persoonsgegevens opvragen, vastleggen in een dossier en/of met een andere hulpverlener delen.

¹ Hierbij gaat het om de volgende door de rechter opgelegde maatregelen: een (voorlopige) ondertoezichtstelling en (voorlopige) voogdij.

² Zie voor een overzicht van de gecertificeerde instellingen <https://keurmerk.nl/zorg-welzijn/certificering-jeugdbescherming-en-jeugdreclassering/>.

De handelingen die de GI kan uitvoeren met persoonsgegevens, wordt het ‘verwerken van persoonsgegevens’ genoemd.

De persoonsgegevens worden bewaard in een dossier. In het dossier staan de persoonsgegevens van het kind, de ouders en de overige gezinsleden zoals naam, adres, geboortedatum en Burgerservicenummer (BSN). In het dossier worden ook rapportages, het gezinsplan, informatie over de hulpverlening, uitspraken van rechters en correspondentie bewaard. In het dossier mag alleen informatie worden opgenomen die noodzakelijk is voor de GI om de (preventieve) jeugdbescherming goed uit te kunnen voeren. En deze informatie is vertrouwelijk. Dat houdt in dat deze informatie niet zomaar met anderen mag worden gedeeld. In dit privacyreglement geeft de GI duidelijkheid over de wijze waarop de GI met persoonsgegevens omgaat. Ook is in het reglement vermeld, wat iemand kan doen als hij of zij het niet eens is met informatie in het dossier en deze gecorrigeerd of verwijderd wil hebben. Het privacyreglement is gebaseerd op wet- en regelgeving die op de GI van toepassing is. Bij ieder artikel wordt een korte toelichting gegeven om duidelijk te maken wat met het artikel wordt bedoeld.

Privacyverklaring en register van verwerkingen

De GI beschikt ook over een privacyverklaring en register van verwerkingen. In de privacyverklaring wordt kort uitgelegd hoe de GI met persoonsgegevens omgaat en wat de rechten van de betrokkenen zijn. In het register van verwerking is meer gedetailleerde informatie te vinden over de gegevens die de GI verwerkt, zoals welke persoonsgegevens worden verzameld en waarvoor de GI die gegevens gebruikt.

1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. **Persoonsgegeven:** informatie die iets zegt over een persoon of herleidbaar is naar een persoon.
- b. **Bijzondere persoonsgegevens:** informatie over een persoon over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid;
- c. **Persoonsgegevens van gevoelige aard:** bijzondere persoonsgegevens, het burgerservicenummer en gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen;
- d. **Jeugdige:** persoon die:
 1. jonger is dan 18 jaar, of
 2. 18 jaar of ouder is en ten aanzien van wie het adolescenten strafrecht is toegepast of
 3. die 18 tot 23 jaar is en ten aanzien van wie:
 - is bepaald dat de voortzetting van jeugdhulp als bedoeld in de Jeugdwet, waarvan de verlening was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, noodzakelijk is;
 - vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar is bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is, of

- is bepaald dat na beëindiging van jeugdhulp die was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, binnen een termijn van een half jaar hervatting van de jeugdhulp noodzakelijk is;
- e. **Ouder:** ouder(s) met gezag, adoptiefouder, stiefouder of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden.
- f. **Cliënt:** een jeugdige en zijn ouder(s) en die is of zijn aangemeld bij de GI.
- g. **Betrokkene:** degene op wie een persoonsgegeven betrekking heeft.
- h. **Dossier:** geheel van schriftelijk of elektronisch vastgelegde gegevens in het kader van de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel, of jeugdreclassering, of inzet van de GI in het vrijwillig kader.
- i. **Verwerkingsverantwoordelijke:** de GI als bedoeld in artikel 1.1. Jeugdwet, die als verantwoordelijke het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.
- j. **Verwerker:** degene die ten behoeve van de GI persoonsgegevens verwerkt.
- k. **Verwerking van persoonsgegevens:** alle handelingen die de GI kan uitvoeren met persoonsgegevens. Hierbij kan het gaan om het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, doorzenden, verspreiden, beschikbaar stellen, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.
- l. **Gegevensverstrekking:** het bekend maken of ter beschikking stellen van persoonsgegevens.
- m. **Toestemming van de betrokkene:** elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene duidelijk verklaart akkoord te gaan met de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens.
- n. **Wettelijk vertegenwoordiger:** de ouder(s) die het gezag uitoefen(t) over de minderjarige, de voogd, de mentor of curator van de jeugdige vanaf achttien jaar die niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.
- o. **Persoonlijke werkaantekeningen:** aantekeningen die een medewerker voor zichzelf maakt met de bedoeling om uiteindelijk verwerkt te worden in het Plan van Aanpak of Gezinsplan.
- p. **Vertrouwenspersoon:** een door de gemeente aanwezen persoon die onafhankelijk de jeugdige of ouders op hun verzoek ondersteunt in aangelegenheden die samenhangen met de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de GI en die werkzaam is bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid.
- q. **Verwijsindex:** Verwijsindex risicojongere als bedoeld in paragraaf 7.1. Jw.
- r. **Burgerservicenummer:** Burgerservicenummer (BSN) als bedoeld in artikel 1 van de Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer.
- s. **AMHK:** Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling zoals bedoeld in artikel 4.1.1 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
- t. **Kinderbeschermingsmaatregel:** voogdij en voorlopige voogdij, een ondertoezichtstelling en voorlopige ondertoezichtstelling.

Toelichting

In dit artikel is een aantal definities gegeven van termen die in het privacyreglement worden gebruikt. Hieronder zal per definitie nog een korte toelichting worden gegeven:

a. b. en c. ‘(Bijzondere en gevoelige) persoonsgegevens’: De GI bewaart gegevens van de jeugdige en ouders in een dossier. In het dossier staan de gegevens van de jeugdige, ouders en de overige gezinsleden, zoals naam, adres, geboortedatum en het BSN. Ook staat in het dossier inhoudelijke informatie die de GI over het gezin heeft verzameld, zoals over welke problemen er zijn. Deze gegevens geven informatie over de jeugdige en/of de ouders en worden ‘persoonsgegevens’ genoemd. De informatie kan door de jeugdige en ouders zelf zijn gegeven. Maar de GI krijgt ook informatie van anderen zoals de Raad voor de Kinderbescherming, een school of huisarts. In het dossier wordt vastgelegd van wie de GI de informatie heeft ontvangen.

De informatie in het dossier is vertrouwelijk en de medewerkers van de GI hebben een beroepsgeheim. Dat betekent dat informatie uit het dossier niet met anderen mag worden gedeeld, tenzij daar toestemming of een goede reden voor is.

Sommige persoonsgegevens zijn extra gevoelig, omdat de verwerking ervan veel impact kan hebben op iemands leven. Gegevens die iets zeggen over iemands ras, godsdienst of gezondheid zijn voorbeelden van ‘bijzondere persoonsgegevens’. Deze gegevens mogen alleen worden gebruikt, als de wet dat toestaat. Dat geldt ook voor strafrechtelijke gegevens. Ook het verwerken van het BSN mag alleen als de wet dit voorschrijft. Persoonsgegevens van kinderen jonger dan 16 jaar zijn altijd gevoelig en krijgen daarom ook extra bescherming. De GI is op grond van de wet bevoegd om bijzondere en gevoelige persoonsgegevens te verwerken. Maar dat mag alleen als het noodzakelijk is om de (preventieve) jeugdbescherming goed te kunnen uitvoeren.

d. en e. ‘De jeugdige en de ouder’: De GI komt in beeld als er problemen zijn met de jeugdige en/of de ouders. Hierbij kan het gaan om jonge kinderen, maar ook om tieners of jongvolwassenen die 18 jaar of ouder zijn. In het privacyreglement vallen deze allemaal onder de definitie van de jeugdige’.

Als het gaat om de ouders wordt onderscheid gemaakt tussen de ouders die met het ouderlijk gezag over hun kind zijn belast en ouders zonder gezag. Dit onderscheid is van belang om te weten wat de rechten en plichten van de ouders zijn. Een ouder met gezag heeft bijvoorbeeld recht op inzage in het dossier van zijn kind jonger dan 16 jaar. Een ouder zonder gezag heeft dit recht niet. De definitie van ouder is uit de Jeugdwet overgenomen. De ouder die niet het gezag uitoefent valt strikt genomen niet onder de definitie van ‘ouder’ in de Jeugdwet. Maar deze ouder kan wel betrokken zijn bij de opvoeding en verzorging van het kind en om die reden door de GI betrokken worden bij de hulp of ondersteuning aan de jeugdige.

f. ‘Cliënt’: Zowel de jeugdige, de ouders van de jeugdige (zie hiervoor de definitie van ‘ouder’) als pleegouder(s) die de voogdij uitoefenen kunnen op hetzelfde moment cliënt zijn van de GI.

Pleegouders zijn in geval van een pleeggezinplaatsing niet automatisch ook cliënt van de GI. Dat is alleen het geval als zij bijvoorbeeld voor een jeugdige zorgen en ook met het gezag (voogdij) over de jeugdige zijn belast. Als de jeugdige dan onder toezicht wordt gesteld, dan zijn de pleegouders ook cliënt van de GI.

g. 'Betrokkene': De betrokkene is degene over wie persoonsgegevens worden opgenomen in het dossier. Dit is in ieder geval de cliënt, maar het kan ook gaan om de ouder zonder gezag, iemand uit het netwerk of pleegouder. Degene over wie persoonsgegevens worden verwerkt hebben recht op inzage in hun eigen gegevens, tenzij er redenen zijn om dit te weigeren. Zie voor meer informatie hierover hoofdstuk 3 van dit reglement.

h. 'Dossier': Op grond van de Jeugdwet is de GI verplicht om een dossier in te richten. Er is van een digitaal dossier en daarnaast kan er ook een papier dossier zijn. In het dossier staan persoonsgegevens van de jeugdige, ouders en andere gezinsleden, zoals naam, adres, geboortedatum en het BSN. Ook rapportages van de GI of andere hulpverleners, gezinsplannen, uitspraken van de rechter worden in het dossier opgenomen. Elektronische berichten, zoals e-mails en WhatsApp-berichten kunnen ook onderdeel uitmaken van het dossier.

In het dossier mogen alleen persoonsgegevens worden opgenomen die voor een goede uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel, jeugdreclassering of inzet in vrijwillig kader noodzakelijk zijn.

i. 'Verwerkingsverantwoordelijke': Het begrip verwerkingsverantwoordelijke is afkomstig uit de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De verwerkingsverantwoordelijke is degene die formeel de zeggenschap over de verwerking van persoonsgegevens heeft. De GI is de verantwoordelijke voor het verwerken van persoonsgegevens bij de uitvoering van de taken van de GI.

j. 'Verwerker': Het begrip verwerker is eveneens afkomstig uit de AVG. Een verwerker is een persoon/organisatie die geen deel uitmaakt van de organisatie van de GI, maar wel bijvoorbeeld de salarisadministratie voor de GI uitvoert.

k. 'Verwerking van persoonsgegevens': Bij verwerking van persoonsgegevens gaat het om alle handelingen die de GI kan uitvoeren met de persoonsgegevens. Van de eerste registratie bij binnenkomst van een zaak tot aan de vernietiging van het dossier.

l. 'Gegevensverstrekking': In geval van 'verstrekking van persoonsgegevens' verstrekt de GI persoonsgegevens aan de cliënt die inzage of afschrift heeft gevraagd in zijn/haar gegevens (zie artikel 11 en verder), of aan een derden zoals een jeugdhulpaanbieder en de gemeente (zie ook artikel 15 van dit reglement).

m. 'Toestemming van de betrokkene': Als de GI informatie over een betrokkene aan bijvoorbeeld een jeugdhulpaanbieder wil verstrekken, moet de betrokkene daar toestemming voor geven. Deze toestemming is nodig om de geheimhoudingsplicht te doorbreken, tenzij de wet bepaalt dat dit ook zonder toestemming kan.

Verschillende vormen van toestemming

Er zijn drie verschillende vormen van toestemming:

1. Toestemming voor het doorbreken van de geheimhoudingsplicht om informatie met een ander hulpverlener of organisatie te kunnen uitwisselen.
2. Toestemming voor een medische behandeling of het inzetten van jeugdhulp.
3. Toestemming als grondslag om persoonsgegevens te mogen verwerken.

In dit privacyreglement gaat het over toestemming om gegevens met een derde te kunnen uitwisselen.

n. 'Wettelijk vertegenwoordiger': Deze personen worden door de wet aangewezen als vertegenwoordiger van een jeugdige of een ouder. De wettelijk vertegenwoordiger is bevoegd om namens de jeugdige beslissingen te nemen.

o. 'Werkaantekeningen': Dit zijn aantekening van een medewerker van de GI over indrukken, vermoedens of vragen die hij heeft. De werkaantekeningen dienen als geheugensteuntje. Een medewerker moet in alle vrijheid zijn gedachten en ideeën in het kader van het hulpverleningsproces kunnen vormen. Om die reden zijn deze niet ter inzage. De bedoeling is dat de werkaantekeningen uiteindelijk worden verwerkt in een verslag of rapportage.

p. 'Vertrouwenspersoon': De cliënt kan zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon. Het kan hierbij gaan om een vertrouwenspersoon van een instantie die door de gemeente is aangewezen om cliënten te ondersteunen. Of om iemand uit het eigen netwerk. Aan de door de gemeente aangewezen vertrouwenspersoon wordt in de Jeugdwet een aantal bevoegdheden toegekend. Dit is de reden dat in het privacyreglement alleen over door de gemeente aangewezen vertrouwenspersoon wordt gesproken.

q. 'Verwijsindex': De verwijsindex risicojongeren (VIR) is een digitaal systeem dat risicosignalen van hulpverleners over jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar brengt. De GI kan zonder toestemming van de jeugdige of zijn wettelijk vertegenwoordiger en zo nodig met doorbreking van de geheimhoudingsplicht, een jeugdige melden aan de verwijsindex. Dit mag de GI doen als er een redelijk vermoeden is dat er risico's zijn als gevolg waarvan een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid van de jeugdige daadwerkelijk wordt bedreigd. Als een andere hulpverlener de jeugdige ook heeft gemeld, ontstaat er een match. De medewerker van de GI en de andere hulpverlener kunnen dan contact met elkaar opnemen en bespreken wat de beste aanpak is om de jeugdige goed te helpen.

In de VIR staat alleen geregistreerd dat er een melding is gedaan. De reden van de melding of inhoudelijke informatie die de GI over de jeugdige wordt er niet in vermeld. Een melding omvat alleen het BSN van de jeugdige, de naam en contactgegevens van de GI en de datum van de melding. Zie voor meer informatie over de verwijsindex op <https://www.multisignaal.nl/>.

r. 'Burgerservicenummer': Het Burgerservicenummer, afgekort als het BSN is een uniek en tot de persoon herleidbaar nummer. Het is gevoelige informatie en mag alleen worden gebruikt als dat in de wet is toegestaan. De GI is wettelijk verplicht om het BSN van de cliënt in het dossier op te nemen

en te gebruiken en in de onderlinge communicatie met bijvoorbeeld de gemeente en jeugdhulpverleners.

s. **'AMHK'**: Het privacyreglement is niet van toepassing op de taken van een AMHK (Veilig Thuis genoemd) als een GI die uitvoert. In het privacyreglement is wel informatie te vinden over wanneer de GI met Veilig Thuis informatie mag uitwisselen.

t. **'Kinderbeschermingsmaatregel'**: het gaat hierbij om door de rechter opgelegde maatregelen. Wanneer deze maatregelen door de rechter mogen worden opgelegd en wat de bevoegdheden van de GI zijn bij het uitvoeren van deze maatregelen is bepaald in boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Een voorbeeld van een bevoegdheid van de GI bij een ondertoezichtstelling, is dat de GI de kinderrechter kan verzoeken om een machtiging af te geven om de jeugdige uit huis te plaatsen.

Artikel 2. Reikwijdte van het reglement

Dit reglement is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede op de (niet-geautomatiseerde) verwerking van persoonsgegevens die in een (schriftelijk of elektronisch) dossier zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen en die verband houden met de taken van de GI.

Toelichting

Dit reglement is van toepassing op alle vormen van verwerkingen van persoonsgegevens van de cliënt door de GI. Dit houdt in dat het privacyreglement zowel op schriftelijke als digitale stukken van toepassing is.

Artikel 3. Taken van de GI

De GI heeft blijkens haar statuten, de Jeugdwet en daarbij behorende besluiten, voor zover van belang voor de verwerking van persoonsgegevens, de volgende wettelijke taken:

- a. het uitvoeren van kinderbeschermingsmaatregelen als bedoeld in artikel 1.1 Jeugdwet, te weten voogdij en voorlopige voogdij, de ondertoezichtstelling en voorlopige ondertoezichtstelling;
- b. het uitoefenen van jeugdreclasseringstaken als bedoeld in artikel 1.1 Jeugdwet, te weten reclasseringswerkzaamheden, begeleiding en het begeleiden van en toezicht houden op jeugdigen die deel nemen aan een scholings- en trainingsprogramma, het geven van de aanwijzingen, of de overige taken die bij of krachtens de wet aan de GI zijn opgedragen en
- c. overige taken die de GI naast de wettelijke taken genoemd onder sub a en b, anders dan taken van het AMHK, aanbiedt.

Toelichting

In de Jeugdwet is bepaald dat alleen een GI kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering mag uitvoeren. Dit worden daarom de wettelijke taken van de GI genoemd.

Een aantal GI's biedt naast deze wettelijke taken nog andere diensten aan. Het is aan de gemeente om te bepalen of deze diensten van de GI mogen worden ingezet. Zo kan een gemeente er voor kiezen de expertise van de GI ook in het vrijwillig kader in te zetten als er zorgen zijn over de

ontwikkeling en veiligheid van een jeugdige. Op die manier kan soms worden voorkomen dat er een kindbeschermingsmaatregel nodig is. Er is dan sprake van 'preventieve jeugdbescherming'.

Artikel 4. Toegang tot het dossier

Directe toegang tot het dossier hebben alleen die medewerkers die behoren tot de organisatie van de GI of van de verwerker, en uitsluitend voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van hun taak. Andere personen hebben slechts toegang indien een wettelijk voorschrift de GI verplicht tot het verlenen van toegang.

Toelichting

Medewerkers van de GI die betrokken zijn bij de uitvoering van de jeugdbescherming hebben toegang tot informatie in het dossier. Dat geldt ook voor de vervanger van deze medewerker. Voor gedragswetenschappers, juristen en andere collega's kan het ook nodig zijn dat zij toegang tot het dossier hebben. Dit gebeurt alleen als dit noodzakelijk is voor de uitvoering van hun werkzaamheden in een casus. Bijvoorbeeld omdat zij gevraagd zijn om advies te geven of om de medewerker te ondersteunen in een procedure.

Voor het uitvoeren van administratieve handelingen, zoals het versturen van brieven, hebben administratief medewerkers toegang tot de dossiers nodig.

Daarnaast kunnen leidinggevenden (of namens hen gemandateerden) dossiers inzien voor het uitvoeren van kwaliteitscontroles en klachtbemiddeling, en voor onderzoek bij incidenten en calamiteiten. De GI kan er voor kiezen om mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek in het kader van het algemeen belang. Hiervoor kunnen cliëntdossiers worden geselecteerd.

Jaarlijks krijgt de GI bezoek van de accountant en het Keurmerk Instituut. Voor de financiële en kwaliteitscontroles die deze instanties uitvoeren, kan door hen steekproefsgewijs toegang tot dossiers worden gevraagd. Deze instanties hebben op grond van de wet toegang tot de dossiers. In het geval dat de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd een onderzoek verricht is de GI wettelijk verplicht hieraan medewerking te verlenen, inclusief het verlenen van toegang tot dossiers.

Verwerker

De GI kan bepaalde taken uitbesteden, zoals de ICT-ondersteuning. Deze organisaties hebben toegang tot persoonsgegevens van de GI. Deze organisatie wordt dan een 'verwerker' genoemd. De GI heeft met deze verwerkers afspraken gemaakt over een zorgvuldige en veilige verwerking van uw persoonsgegevens.

Artikel 5. Algemene informatie voor de cliënt over gegevensverwerking

Zo spoedig mogelijk na de eerste betrokkenheid van de GI wordt de cliënt geïnformeerd over de verwerking van zijn persoonsgegevens in een dossier en wordt tevens gewezen op het landelijk beleid zoals neergelegd in dit Privacyreglement. Ook wordt de cliënt gewezen op andere mogelijke verwerkingen, bijvoorbeeld de verwijzindex als bedoeld in paragraaf 7.1. van de Jeugdwet. Aan de cliënt wordt zo veel mogelijk informatie gegeven over de organisatie en wordt uitgelegd hoe de GI de taak waarmee de cliënt te maken krijgt uitvoert.

Toelichting

De GI is verplicht om de cliënt te informeren over het verwerken van persoonsgegevens van de cliënt. De cliënt moet dus weten dat er over hem of haar informatie in het dossier staat en welke informatie dat is. Ook moet de GI aan de cliënt informatie geven over wat er met de persoonsgegevens gebeurt, wie het dossier kan inzien en met wie de GI deze informatie allemaal kan delen. Iedere GI heeft daarom een zogenaamde privacyverklaring waarin staat hoe de GI met de persoonsgegevens omgaat. En ook dit privacyreglement geeft hier uitleg over.

2. Doel en voorwaarden van de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 6. Doel van de verwerking van persoonsgegevens

Het doel van de verwerking van persoonsgegevens is:

- a. Het mogelijk maken van de uitvoering van de taken zoals genoemd in artikel 3 van dit reglement.
- b. Het voldoen aan wettelijke verplichtingen die voor de GI gelden.
- c. Het vastleggen van gegevens met het oog op het ontwikkelen van beleid, ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en advisering.
- d. Het vastleggen van gegevens die nodig zijn voor een verantwoorde bedrijfsvoering van de GI, alsmede het voldoen aan verplichtingen die samenhangen met contractvoorwaarden van de gemeente en de toezichthoudende taak van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en het Keurmerk Instituut.
- e. Het mogelijk maken van het wettelijk klachtrecht dat cliënten hebben.

Toelichting

De GI komt in beeld als er zorgen zijn over de veiligheid of ontwikkeling van een kind of als crimineel afglijden voor een jeugdige dreigt. De GI heeft een maatschappelijke opdracht om kinderen te beschermen. Om deze opdracht goed uit te kunnen voeren is de GI verplicht om een dossier aan te maken en persoonsgegevens van de cliënten te verwerken. De GI verwerkt persoonsgegevens dus om een bepaald doel te bereiken. Bijvoorbeeld om er voor te zorgen de jeugdige de hulp krijgt die hij nodig heeft. Sommige informatie over de cliënt moet worden verwerkt, omdat de wet dat bepaalt. Een voorbeeld hiervan is dat het BSN van de jeugdige in het dossier moet worden opgenomen.

De GI werkt op basis van een contract met een gemeente. De Inspectie en het Keurmerk Instituut houden toezicht op de kwaliteit van het werk van de GI. De gemeenten, Inspectie en het Keurmerk Instituut hebben bepaalde informatie nodig van de GI om hun taak goed te kunnen uitvoeren en de GI is verplicht om deze informatie te geven.

Artikel 7. Voorwaarden voor een rechtmatige verwerking

1. Persoonsgegevens worden in overeenstemming met de AVG, Uitvoeringswet AVG en de Jeugdwet en bijbehorende wet- en regelgeving op behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt.

2. Persoonsgegevens worden voor de in artikel 6 van dit reglement genoemde doeleinden verzameld en worden niet verder verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen.
3. Persoonsgegevens worden slechts verwerkt voor zover zij toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de uitvoering van de taken van de GI.
4. In rapportages en verzoekschriften worden de van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aangevoerd. De weergegeven verklaringen van derden worden geverifieerd en er wordt zoveel mogelijk verwezen naar bronnen. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd. Tevens dient de GI alle redelijke maatregelen te nemen om persoonsgegevens die onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren.
5. De GI neemt passende maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen.

Toelichting

De GI moet zorgvuldig omgaan met de persoonsgegevens van cliënten. De gegevens die worden vastgelegd moeten noodzakelijk én relevant zijn voor het bereiken van het vastgesteld doel. Informatie die niet relevant is, mag niet worden vastgelegd in het dossier. En de informatie die de GI in het dossier heeft opgenomen om de jeugdbescherming goed uit te kunnen voeren, mag niet voor een ander doel worden gebruikt. De GI mag persoonsgegevens dus niet aan bijvoorbeeld een commercieel bedrijf geven zodat dit bedrijf een bepaald product aan cliënten van de GI kan gaan verkopen.

‘Feiten volledig en naar waarheid aanvoeren’

De GI is verplicht in de rapportages en verzoeken aan de rechtbank of de Raad voor de Kinderbescherming de van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Van belang is dat de GI de feiten verzamelt en dat van de feitelijke juistheid van de gegevens die in een verzoekschrift of rapportage staan vermeld kan worden uitgegaan. De GI moet goed uitleggen waarom een bepaalde beslissing wordt genomen. En duidelijk moet zijn wat de mening van de GI of cliënt is en wat de feiten zijn.

Wat wordt met ‘naar waarheid’ bedoeld? De GI heeft niet, net als de politie de taak om uit te zoeken wat er precies is gebeurd en of er sprake is van een schuldige dader. Wel moet de GI de werkelijkheid van de opvoedsituatie rond het kind, qua ontwikkeling en veiligheid, zo goed mogelijk na gaan. Daar kan voor nodig zijn dat de GI onderzoekt wat de (juiste) feiten zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het voeren van gesprekken met de jeugdige en ouders, de huisarts, school en/of andere, betrokken hulpverleners. Of door de jeugdige te laten onderzoeken door een arts wanneer er vermoedens van kindermishandeling zijn. Soms valt niet of moeilijk vast te stellen wat de juiste feiten zijn. Een voorbeeld hiervan is als er ruzie is geweest tussen ouders, maar zij verschillend informatie geven over wat er is gebeurd en de oorzaak van de ruzie. Het kan zijn dat één van de ouders onjuiste informatie geeft of dat zij de situatie verschillend hebben beleefd. Voor de GI is dat moeilijk vast te stellen. De GI kan hier dan over opschrijven dat ouders ruzie hebben gehad, maar dat zij van mening verschillen over de oorzaak hiervan.

Artikel 8. Grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens

1. Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt indien:
 - a. de betrokkene voor de verwerking van de hem betreffende gegevens zijn toestemming heeft verleend;
 - b. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waar de cliënt bij betrokken is;
 - c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de GI onderworpen is;
 - d. de gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene;
 - e. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de GI is opgedragen, of
 - f. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang van de GI of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang van de betrokkene op bescherming van de persoonlijke levenssfeer prevaleert.
2. De GI kan zonder toestemming van de cliënt persoonsgegevens verwerken, indien dit voor de uitoefening van de taken genoemd in artikel 3 van dit reglement noodzakelijk is te achten.

Toelichting

Lid 1

Uitgangspunt is dat het niet is toegestaan om persoonsgegevens over iemand vast te leggen en te gebruiken. Dit mag alleen als hiervoor een goede reden (rechtvaardigingsgrond) is. Wat die rechtvaardigingsgronden zijn, is bepaald in de AVG. In lid 1 is hiervan een opsomming gegeven. De grondslag voor gegevensverwerking kan per taak en activiteit van de GI verschillen. Het aanmaken en bijhouden van een dossier is bijvoorbeeld een wettelijke verplichting voor de GI. En het verzamelen van informatie bij een kindbeschermingsmaatregel, jeugdreclassering of bij inzet van de GI in het vrijwillig kader is noodzakelijk om de taak van algemeen belang of openbaar gezag goed te kunnen uitvoeren. Een voorbeeld van een gerechtvaardigd belang om gegevens te verwerken, is het voeren van een financiële en personele administratie door de GI.

Lid 2

In de Jeugdwet is bepaald dat de GI een dossier moet bijhouden met betrekking tot de uitvoering van haar taken. In dit dossier moeten gegevens omtrent de geconstateerde opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen zijn opgenomen en eventueel andere stukken die noodzakelijk zijn voor de taken van de GI. De GI is dus wettelijk verplicht om persoonsgegevens te verwerken en heeft geen toestemming nodig om persoonsgegevens vast te leggen in het dossier indien dit voor de uitoefening van deze taken noodzakelijk is.

Artikel 9. Verwerking persoonsgegevens van gevoelige aard

1. De GI is op grond van de wet bevoegd om bijzondere categorieën van persoonsgegevens en andere persoonsgegevens van gevoelige aard te verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de taken zoals genoemd in artikel 3.

2. De GI gebruikt het BSN van een jeugdige met het doel te waarborgen dat de in het kader van de uitvoering van de Jeugdwet en de daarop rustende bepalingen te verwerken persoonsgegevens op de jeugdige betrekking hebben.
3. Op het verwerken van persoonsgegevens van gevoelige aard is artikel 7 van dit reglement van overeenkomstige toepassing.

Toelichting

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens en andere persoonsgegevens van gevoelige aard, mogen alleen in een dossier worden opgenomen als dat in de wet is bepaald. Voor de GI is in de Jeugdwet en Uitvoeringswet AVG bepaald dat de GI deze gegevens mag verwerken. Zie voor een toelichting op wat bijzondere categorieën van persoonsgegevens en andere persoonsgegevens van gevoelige aard zijn artikel 1 sub b van dit reglement.

In de Jeugdwet is bepaald dat de GI het BSN dient te gebruiken om te waarborgen dat de te verwerken persoonsgegevens betrekking op de jeugdige hebben. Het BSN valt onder de definitie van bijzondere persoonsgegevens en voor de GI geldt een wettelijke plicht om het BSN te gebruiken.

Zie ook artikel 1 sub c voor de definitie van deze gevoelige persoonsgegevens en de toelichting hierbij.

Artikel 10. Verwerking van persoonsgegevens met gebruik van audio/visuele hulpmiddelen

1. Verwerking van persoonsgegevens door de GI in het kader van uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 3 met gebruik van audio/visuele hulpmiddelen vindt alleen plaats indien de cliënt hiervoor toestemming heeft verleend.
2. Het maken van een geluidsopname van een cliëntgesprek door de cliënt zelf geschiedt in overeenstemming met de GI. Alleen wanneer de privacy van de overige deelnemers aan het gesprek gewaarborgd is, kan een geluidsopname van een cliëntgesprek worden toegestaan.
3. Een beeldopname van een cliëntgesprek is niet toegestaan, vanwege schending van het portretrecht van de medewerker van de GI. Alleen met toestemming van de medewerker van de GI kan een beeldopname worden gemaakt. Door de medewerker van de GI kunnen voorwaarden worden gesteld aan het maken van een beeldopname.

Toelichting

Lid 1. De GI heeft toestemming van de betrokkene(n) nodig indien het maken van geluid- en/of beeldopnamen bij de uitvoering van haar taken noodzakelijk is.

Lid 2 en 3. Het gebruik van verborgen camera's en het zonder toestemming opnemen of afluisteren van cliëntgesprekken is niet toegestaan. Over het toestaan en weigeren van geluids- of beeldopnamen bij cliëntgesprekken hebben de GI's gezamenlijk afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn op te vragen bij de GI. Wanneer de cliënt (of een andere betrokkene) geluidsopnamen wil maken van een cliëntgesprek, moet de GI hiervan op de hoogte worden gesteld. Het maken van een geluidsopname kan mogelijk de privacy van anderen schaden, zoals die van de jeugdige, een pleegouder of andere betrokkene. Dit kan voor de GI een reden zijn om het maken van

geluidsopnamen te weigeren. Bij het toestaan van een geluidsopname moet daarom overeenstemming bereikt worden over het doel van de opname en de verdere verspreiding van de inhoud van de geluidsopname aan derden.

Het maken van beeldopnamen is niet toegestaan. Dit is alleen toegestaan als de betrokken medewerker van de GI die in beeld wordt gebracht, hiervoor toestemming heeft gegeven. Deze toestemming wordt alleen onder bepaalde voorwaarden gegeven. Zoals dat de beeldopnamen alleen voor eigen gebruik zijn en niet mogen worden verspreid.

3. Inzage, afschrift en correctie, gegevensbeperking en verzet

Algemeen

Een belangrijk uitgangspunt voor de hulpverlening, ook in het gedwongen kader, is openheid naar de cliënt. Een belangrijk onderdeel van deze openheid is het recht dat iedereen heeft om na te kunnen gaan of er gegevens over hem/haar worden verwerkt. Degene over wie persoonsgegevens worden verwerkt hebben een aantal rechten richting de GI. Welke dat zijn worden in de artikelen hieronder behandeld. Op grond van de AVG kunnen betrokkenen ook een recht op dataportabiliteit en vergetelheid hebben. Deze rechten zijn echter niet van toepassing op de werking van persoonsgegevens door de GI en worden daarom verder ook niet genoemd en behandeld in dit reglement.

Deze paragraaf is alleen van toepassing indien iemand inzage krijgt in zijn *eigen* gegevens. Indien de GI inzage verstrekt aan anderen dan de cliënt, dan is het inzagerecht niet van toepassing, maar valt dit onder 'derdenverstrekking' (artikel 17). De GI verstrekt namelijk informatie over de cliënt aan een derde. Een uitzondering hierop is het verstrekken van informatie aan de wettelijk vertegenwoordiger van een jeugdige jonger dan zestien jaar of van een jeugdige van 16 jaar of ouder die *niet in staat is tot 'een redelijke waardering van zijn belangen ter zake'*. Deze informatieverstrekking valt dan wel onder de inzageregels.

Artikel 11. Inzage en afschrift voor de cliënt

1. De GI verstrekt aan de cliënt desgevraagd zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van een (mondeling of schriftelijk) verzoek, inzage in en afschrift van het dossier. Bij complexe of meerdere verzoeken kan de termijn met twee maanden worden verlengd. De mededeling aan de cliënt dat de termijn wordt verlengd dient binnen een maand nadat het verzoek is ingediend te worden gedaan. Inzage in- of afschrift van stukken uit het dossier kan worden geweigerd voor zover de persoonlijke levenssfeer van een ander, waaronder die van de jeugdige zelf, daardoor zou worden geschaad.
2. Inzage in of afschrift van het dossier wordt geweigerd, indien de cliënt:
 - a. jonger is dan twaalf jaar, of
 - b. de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.
3. Is de cliënt jonger is dan zestien jaar, of zestien jaar of ouder is maar niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake? Dan worden aan de wettelijke vertegenwoordiger of aan

de schriftelijke gemachtigde van de jeugdige boven de achttien jaar, inlichtingen dan wel inzage in of afschrift uit het dossier verstrekt. Indien ten aanzien van de jeugdige boven de achttien jaar een gemachtigde ontbreekt, dan gelden de verplichtingen in dit reglement jegens de echtgenoot, de geregistreerde partner of ander levensgezel van de betrokkene, tenzij deze persoon daar bezwaar tegen heeft. Is er geen sprake van een echtgenoot, geregistreerde partner of ander levensgezel? Dan gelden de verplichtingen in dit reglement jegens een ouder, kind, broer of zus van de jeugdige boven de achttien jaar, tenzij deze personen dat eveneens niet wensen.

4. Inlichtingen over, inzage in of afschrift van het dossier aan de wettelijke vertegenwoordiger of betrokkene zelf kan worden geweigerd, indien de GI hierdoor niet geacht kan worden de zorg van een goed hulpverlener in acht te nemen.
5. Weigering van een verzoek om inzage in of afschrift van, deelt de GI zo spoedig mogelijk en ieder geval binnen een maand na ontvangst van het verzoek, aan de cliënt mede met daarbij de reden van de weigering. Bij complexe of meerdere verzoeken kan de termijn met twee maanden worden verlengd. De mededeling aan de cliënt dat de termijn wordt verlengd dient binnen een maand nadat het verzoek is ingediend te worden gedaan.
6. De in het dossier aanwezige originele stukken blijven in het bezit van de GI. Aan de cliënt wordt een kopie verstrekt.
7. Persoonlijke werkaantekeningen en rapporten die in bewerking zijn niet ter inzage.

Toelichting

Lid 1

Een medewerker van de GI zal gedurende de uitvoering van de maatregel de dossierstukken met de cliënt bespreken. Meestal krijgt de cliënt ook een afschrift van deze stukken. Maar een cliënt kan ook zelf vragen om inzage in en een afschrift van zijn dossierstukken. De GI moet, indien een cliënt daar om vraagt uiterlijk binnen één maand inzage geven. Deze termijn kan met twee maanden worden verlengd als het een complex verzoek of dossier betreft. De cliënt heeft slechts recht op de gegevens die *hem/haarzelf* betreffen. Een ouder heeft dus geen recht op inzage in stukken die over de andere ouder gaan. Maar als een ouder aan de GI informatie over de andere ouder geeft, dan heeft de ouder over wie de informatie gaat in beginsel wel recht op inzage in deze informatie omdat het over hem/haar gaat.

In de cliëntdossiers komen naast de gegevens van de cliënt ook gegevens van anderen (derden) voor, zoals over de andere ouder, stiefouders, pleegouders of personen uit het netwerk. De gegevens van de verschillende personen zijn vaak zo nauw met gegevens over de jeugdige verbonden dat het scheiden van deze gegevens niet mogelijk en niet wenselijk is. Het is hierdoor moeilijk om iedere persoon apart inzage te verlenen in zijn eigen gegevens, zonder dat daarbij gegevens van anderen worden prijsgegeven. De GI moet in dat geval afwegen of de persoonlijke levenssfeer van deze derde zou worden geschaad, als inzage wordt verleend aan de cliënt of andere betrokkene. Een voorbeeld: een jongen van 16 jaar wil inzage in zijn dossier hebben. Maar in het dossier zit ook informatie over zijn ouders. Uitgangspunt is dat iedereen alleen informatie mag inzien die over hemzelf gaat. De belangen van de diverse personen moeten dan tegen elkaar worden afgewogen. Vervolgens wordt bepaald of de cliënt of andere betrokkene inzage krijgt in (een gedeelte van) het dossier. Het belang van de jeugdige staat daarbij voorop. Als de ander, op wie de persoonsgegevens betrekking heeft,

toestemming geeft, kan inzage worden verschaft. Alleen indien het belang van de ander dan de cliënt bij weigering van de toestemming zwaarwegend is, moet de GI inzage aan de cliënt weigeren.

Lid 2

Als de cliënt jonger dan twaalf jaar is, heeft hij geen recht op inzage in zijn eigen gegevens. Dit betekent niet dat er helemaal geen informatie aan deze jeugdige gegeven mag worden. Want ook jeugdigen jonger dan 12 jaar moeten bij de uitvoering van de jeugdbescherming betrokken worden. In een verzoekschrift waarbij bijvoorbeeld aan de rechtbank wordt verzocht om verlenging van de ondertoezichtstelling moet ook worden vermeld op welke wijze dit verzoek aan de rechtbank met de jeugdige is besproken en wat de reactie van de jeugdige was, ook als het gaat om een jeugdige jonger dan 12 jaar.

Vanaf twaalf jaar heeft de jeugdige wel recht op inzage in zijn eigen gegevens. Dit is anders als de jeugdige 'niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake'. Het is aan de GI om te beoordelen of hier sprake van is. Het is denkbaar dat de GI informatie heeft over de jeugdige, die de jeugdige beter niet te weten kan komen. Denk bijvoorbeeld aan afstammingsgegevens, waarbij de timing voor het verstrekken van dit soort informatie vaak nogal nauw luistert. Per geval zal een beslissing genomen moeten worden of de informatie wel of niet ter inzage wordt gegeven.

Lid 3

Uitgangspunt is dat betrokkenen alleen inzage in hun eigen gegevens hebben. Maar is de jeugdige jonger dan 16 jaar? Dan heeft de ouder met gezag of voogd ook recht op inzage/afschrift in de gegevens die over de jeugdige gaan. Deze uitzondering geldt ook voor de jeugdige van 16 jaar en ouder die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen ter zake. Zie voor een definitie van het begrip 'wettelijke vertegenwoordiger' artikel 1 sub n van dit reglement. Om vast te stellen of de jeugdige 'niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen ter zake' moet er een verklaring zijn van een deskundige hierover.

Informatieverstrekking aan ouders over jeugdige van zestien jaar en ouder valt niet onder de inzageregels, maar onder de regels voor derdenverstrekking. Ook het verstrekken van informatie aan een ouder die niet met het gezag is belast valt onder derdenverstrekking (zie hierover artikel 17).

Lid 4

De GI kan weigeren om een betrokkene inzage in zijn eigen gegevens te geven. Of weigeren om de ouder met gezag of voogd of wettelijke vertegenwoordiger van de meerderjarige jeugdige inlichtingen over- of inzage in gegevens over de jeugdige te geven. Dit kan als door het geven van inlichtingen of inzage de GI hierdoor niet geacht wordt de zorg van een goed hulpverlener in acht te nemen. Wanneer kan er sprake zijn van deze weigeringsgrond?

De GI kan tot de conclusie komen dat het belang van de jeugdige zich verzet tegen het geven van informatie. Het gaat dan bijvoorbeeld om een situatie waarin het verstrekken van informatie over de jeugdige er toe leidt dat de ouder met gezag of voogd de hulpverlening aan de jeugdige gaat blokkeren. Of omdat de GI vreest dat als een ouder bepaalde informatie krijgt, hij of zij de jeugdige

psychisch of lichamelijk gaat mishandelen. Ook komt het voor dat het verstrekken van informatie de vertrouwensband tussen de jeugdige en de medewerker ernstig zou schaden. Een jeugdige moet in vertrouwen met een medewerker over zijn gevoelens of problemen kunnen praten. Dat is niet mogelijk als alle informatie van de jeugdige met de ouders gedeeld zou moeten worden.

Lid 5

Indien de GI geen medewerking wil verlenen aan een verzoek om inzage, moet de GI dit uiterlijk binnen één maand aan de cliënt mededelen. Hierbij moet de GI toelichten waarom het verzoek om inzage wordt geweigerd.

Lid 6

Een cliënt of andere betrokkene heeft geen recht op afgifte van de originele stukken, maar ontvangt kopieën van die stukken (afschriften).

Lid 7

Persoonlijke werkaantekeningen zijn aantekening van een medewerker van de GI over indrukken, vermoedens of vragen die hij bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek heeft. De werkaantekeningen dienen als geheugensteuntje. Een medewerker moet in alle vrijheid zijn gedachten en ideeën in het kader van het hulpverleningsproces kunnen vormen. De gedachte of ideeën over wat er aan de hand is of nodig is, kunnen ook veranderen omdat er bijvoorbeeld nieuwe informatie komt. Om die reden zijn deze niet ter inzage. De bedoeling is dat de werkaantekeningen worden verwerkt in een verslag of rapportage. Deze stukken zijn wel ter inzage. De werkaantekeningen worden nadat ze verwerkt zijn, vernietigd.

Artikel 12 Kennisneming door een betrokkene niet zijnde de cliënt

1. Indien, in het kader van de uitoefening van de taken als bedoeld in artikel 3, in het dossier van deze cliënt persoonsgegevens worden verwerkt van een betrokkene, niet zijnde de cliënt, dan deelt de GI de betrokkene desgevraagd mede of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt in het dossier van een cliënt, voor zover de geheimhoudingsplicht in het kader van de hulpverlening daaraan niet in de weg staat.
2. Indien de betrokkene, niet zijnde de cliënt, een verzoek doet op grond van lid 1, dient hij de naam te noemen van de jeugdige, op wiens naam het dossier geregistreerd staat, en dient hij zich te legitimeren.

Toelichting

Lid 1

Ook personen die geen cliënt van de GI zijn hebben het recht om aan de GI te vragen of over hem of haar persoonsgegevens worden verwerkt. Bijvoorbeeld een vader die niet het gezag over het kind heeft en die graag wil weten of er informatie over hem in het dossier staat. De GI heeft een geheimhoudingsplicht ten aanzien van cliëntgegevens. Om die reden is het geven van inzage aan personen die geen cliënt van GI zijn alleen toegestaan, indien de geheimhoudingsplicht in het kader van de uitoefening van de taken daaraan niet in de weg staat. Dit betekent dat de GI alleen informatie mag verstrekken, als de privacy van de cliënt of een ander niet wordt geschonden.

Daarnaast moet deze GI ook aan deze betrokkene informatie geven over het doel, de aard van de gegevens en van de ontvangers, evenals over de herkomst van de gegevens. Indien een derde, van wie de informatie afkomstig is, naar verwachting bedenkingen zal hebben tegen de informatieverstrekking, dient de GI de derde in de gelegenheid te stellen zijn bedenkingen naar voren te brengen (tenzij dit onmogelijk is of een onevenredige inspanning kost).

Lid 2

De GI moet vaststellen of degene die inzage wil, ook daadwerkelijk de persoon is die hij/zij zegt te zijn. Op die manier wordt voorkomen dat onbevoegde personen toegang krijgen tot gegevens uit een dossier.

Artikel 13. Recht op rectificatie

1. De betrokkene aan wie inzage is verleend dan wel mededeling is gedaan omtrent zijn persoonsgegevens, kan de GI schriftelijk verzoeken de persoonsgegevens die over hem gaan te verbeteren, aan te vullen of te verwijderen indien deze feitelijk onjuist zijn, of voor het doel of de doeleinden van de verwerking onvolledig of niet ter zake dienend zijn, dan wel anderszins in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt. Het verzoek bevat de aan te brengen wijzigingen.
2. Het verzoek bedoeld in lid 1 wordt door de wettelijk vertegenwoordiger gedaan, indien de betrokkene:
 - a. jonger is dan twaalf jaren, of
 - b. de leeftijd van twaalf jaren heeft bereikt en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.
3. De GI bericht de betrokkene zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het verzoek schriftelijk of de GI aan het verzoek voldoet. Bij complexe of meerdere verzoeken kan de termijn met twee maanden worden verlengd. De mededeling aan de cliënt dat de termijn wordt verlengd dient binnen een maand nadat het verzoek is ingediend te worden gedaan. Bij (een gedeeltelijke) afwijzing van een verzoek om rectificatie, motiveert de GI de reden van de afwijzing.
4. Bij rectificatie van persoonsgegevens stelt de GI degene die deze persoonsgegevens heeft ontvangen hiervan in kennis, tenzij dit onmogelijk is of onevenredig veel inspanning vergt.

Lid 1 en 2

Als de betrokkene (cliënt of niet cliënt) inzage heeft gekregen in het dossier of delen daarvan en ziet dat daar gegevens in staan die niet juist zijn of hij/zij van mening is dat bepaalde informatie ontbreekt, heeft hij/zij het recht om de GI te verzoeken om de gegevens te verbeteren of aan te vullen. Of om te verzoeken de persoonsgegevens te verwijderen als deze:

1. feitelijk onjuist zijn (de informatie is verkeerd weergegeven);
2. onvolledig zijn en niet toereikend zijn om te kunnen voldoen aan het doel waarvoor zij volgens artikel 6 van het privacyreglement worden verwerkt;
3. niet relevant zijn voor de taak van de GI;
4. door de GI onrechtmatig (in strijd met de wet) worden verwerkt.

In het verzoek om wijziging moet worden aangegeven welke wijzigingen zouden moeten worden aangebracht en waarom. Ook een jeugdige van 12 jaar en ouder kan hiertoe een verzoek doen, tenzij hij niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.

Lid 3

Het recht om een verzoek tot correctie in te dienen, wil niet zeggen dat dit verzoek door de GI gehonoreerd hoeft te worden. Soms gaat het niet om gegevens die onjuist zijn vermeld, maar is de cliënt het niet eens met bepaalde beslissingen die genomen zijn of heeft de cliënt weerstand tegen het feit dat de informatie überhaupt in het dossier is opgenomen. In dat geval moet wel in het dossier worden opgenomen dat de cliënt het met bepaalde informatie in het dossier niet eens is. Dit gebeurt door toevoeging van een eigen visie van de cliënt aan het dossier. De GI moet binnen één maand schriftelijk aan de betrokkene laten weten in welke mate aan het verzoek gehoor wordt gegeven (niet, gedeeltelijk of volledig).

Als de GI het verzoek om wijziging (gedeeltelijk) toewijst, zal de wijziging zo snel als redelijkerwijs mogelijk is, moeten gebeuren. In het geval de gegevens om technische redenen niet kunnen worden gewijzigd, dan moet de betrokkene hierover geïnformeerd worden.

Lid 4

Indien de GI tot rectificatie van de gegevens overgaat, is de GI verplicht om aan derden aan wie de gegevens eerder zijn verstrekt, zo spoedig mogelijk door te geven dat de gegevens zijn gecorrigeerd of verwijderd. Dit hoeft niet indien dit onmogelijk is of een 'onevenredige inspanning' kost. De betrokkene die een verzoek om correctie heeft gedaan, kan aan de GI vragen aan welke derden de mededeling is gedaan dat bepaalde gegevens gewijzigd zijn.

Artikel 14. Recht op beperking van de verwerking

1. Een betrokkene heeft het recht de GI te verzoeken om verwerking van persoonsgegevens te beperken. Dit verzoek kan worden toegewezen indien:
 - a. de juistheid van de persoonsgegevens wordt betwist door de betrokkene, gedurende een periode die de GI in staat stelt de juistheid van de persoonsgegevens te controleren;
 - b. de verwerking onrechtmatig is en de betrokkene zich verzet tegen het wissen van de persoonsgegevens en in plaats daarvan verzoekt om beperking van het gebruik daarvan;
 - c. de GI de persoonsgegevens niet meer nodig heeft voor het doel waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld, maar de betrokkene deze nodig heeft voor het instellen/uitoefenen of de onderbouwing van een rechtsvordering;
 - d. de betrokkene in afwachting is van een uitspraak van de rechtbank bij een ingevolge artikel 21. van dit reglement ingediend verzoek bij de rechtbank.
2. De GI bericht de betrokkene zo spoedig mogelijk en in ieder geval uiterlijk binnen een maand na ontvangst van het verzoek schriftelijk of de GI aan het verzoek om gegevensbeperking voldoet. Bij complexe of meerdere verzoeken kan de termijn met twee maanden worden verlengd. De mededeling aan de cliënt dat de termijn wordt verlengd dient binnen een maand nadat het verzoek is ingediend te worden gedaan. Bij (een gedeeltelijke) afwijzing van een verzoek om rectificatie, motiveert de GI de reden van de afwijzing.

3. Indien de GI de beperking opheft, stelt zij de betrokkene hierover vooraf in kennis.

Toelichting

Het recht op beperking van de verwerking van persoonsgegevens houdt in dat betrokkenen de mogelijkheid krijgen om aan de GI te verzoeken om de verwerking van hun persoonsgegevens tijdelijk 'stil te laten zetten'. De gegevens mogen dan alleen nog worden verwerkt in de volgende gevallen:

- met de toestemming van de betrokkene;
- voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering;
- ter bescherming van de rechten van anderen of om gewichtige redenen van algemeen belang voor de Europese Unie of voor een lidstaat.

Art 15: recht op verzet tegen gegevensverwerking

1. De betrokkene heeft het recht om vanwege met zijn specifieke situatie verband houdende redenen bezwaar te maken tegen de verwerking van persoonsgegevens die over hem gaan. Dit recht komt een betrokkene alleen toe:

- a. als het gaat om persoonsgegevens die de GI verwerkt die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag.
- b. er geen voor de GI dwingende gerechtvaardigde gronden zijn bij verwerking van persoonsgegevens die zwaarder wegen dan de belangen, rechten en vrijheden van de betrokkene.

2. De GI beoordeelt zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het bezwaar of het bezwaar gerechtvaardigd is. Bij complexe of meerdere verzoeken kan de termijn met twee maanden worden verlengd. De mededeling aan de cliënt dat de termijn wordt verlengd dient binnen een maand nadat het verzoek is ingediend te worden gedaan. Indien het bezwaar gerechtvaardigd is, beëindigt de GI onmiddellijk de verwerking, tenzij er sprake is van dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking die zwaarder wegen dan de belangen, vrijheden en rechten van de betrokkene of die verband houden met de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering.

Toelichting

Een betrokkene kan vanwege bijzondere persoonlijke omstandigheden van mening zijn dat de GI bepaalde persoonsgegevens niet mag verwerken. Van deze situatie zal niet snel sprake zijn. Een voorbeeld wanneer hier wel sprake van zou kunnen zijn, is als een betrokkene toestemming heeft gegeven om aan een wetenschappelijk onderzoek mee te werken en er vervolgens achter komt dat het onderzoek door iemand wordt gedaan die hij kent. Deze persoon kan er dan belang bij hebben dat zijn gegevens worden verwijderd of niet meer tot hem zijn te herleiden. De GI kan weigeren de verwerking van persoonsgegevens te beëindigen als de GI daar een belang bij heeft dat zwaarder

weegt dan het belang van de betrokkene. Of als de GI de gegevens nodig heeft in verband met bijvoorbeeld een aansprakelijkstelling.

Artikel 16. Kosten van uitoefenen rechten

1. Voor het verstrekken van informatie over de persoonsgegevens die over iemand worden verwerkt, het verstrekken van een kopie van de persoonsgegevens die worden verwerkt, verzoeken om gegevensbeperking en wijzigen of vernietigen van persoonsgegevens worden geen kosten in rekening gebracht.
2. Wanneer verzoeken van een betrokkene kennelijk ongegrond of buitensporig zijn of bij herhaling worden gedaan, of indien een betrokkene om bijkomende kopieën van de persoonsgegevens die over hem worden verwerkt verzoekt, kan de GI op basis van de administratieve kosten een redelijke vergoeding in rekening brengen.
3. Indien de GI een vergoeding voor inzage in rekening heeft gebracht, en conform artikel 13 van dit reglement op verzoek van de betrokkene tot verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming is overgegaan, dient dit bedrag te worden teruggegeven aan cliënt.

Toelichting

Een betrokkene moet zeggenschap kunnen hebben over de juistheid van de persoonsgegevens die door de GI over hem of haar verwerkt worden. Om deze zeggenschap te kunnen uitoefenen heeft een betrokkene het recht om de GI te vragen om inzage en afschrift te verschaffen in de persoonsgegevens die over hem/haar worden verwerkt; om de GI te verzoeken deze persoonsgegevens te wijzigen of aan te vullen; en om de GI te verzoeken om beperking van de verwerking. De GI mag als een betrokkene gebruik maakt van zijn rechten hiervoor geen kosten in rekening brengen. Wel mag er een redelijke vergoeding voor gemaakte administratieve kosten worden gevraagd als verzoeken ongegrond, buitensporig of bij herhaling gedaan worden, of als iemand extra kopieën wil van informatie uit het dossier.

4. Verstrekken van gegevens aan derden

Algemeen

Uitgangspunt binnen de uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 3 is de geheimhoudingsplicht die de medewerker heeft ten behoeve van zijn cliënt. Deze geheimhoudingsplicht houdt in dat de medewerker geen informatie aan derden geeft zonder uitdrukkelijke toestemming van de cliënt.

Bij het verstrekken van gegevens aan derden, ook wel 'derdenverstrekking' genoemd kan gedacht worden aan informatieverstrekking aan andere (externe) hulpverleners, aan een ouder zonder gezag, maar ook aan verstrekking van informatie aan ouders over hun kind dat 16 jaar of ouder is.

Artikel 17. Derdenverstrekking

1. De GI verstrekt alleen met toestemming van de cliënt informatie over de cliënt aan anderen, tenzij bij of krachtens de wet anders is bepaald. Verstrekking mag verder alleen plaatsvinden voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander niet wordt geschaad.

Verstrekking kan zonder inachtneming van het voorgaande plaatsvinden indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht.

2. Indien de cliënt minderjarig is, is in plaats van diens toestemming de toestemming van zijn wettelijke vertegenwoordiger vereist, indien hij:
 - a. jonger is dan twaalf jaren, of
 - b. de leeftijd van twaalf jaren heeft bereikt en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.
3. Indien de cliënt meerderjarig is en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake, is in plaats van diens toestemming de toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger of de schriftelijke gemachtigde van deze cliënt vereist. Indien ten aanzien van de cliënt een gemachtigde ontbreekt, dan is de toestemming vereist van de echtgenoot, de geregistreerde partner of ander levensgezel van de betrokkene, tenzij deze persoon dat niet wenst. Bij het ontbreken van een echtgenoot, geregistreerde partner of ander levensgezel van de betrokkene, dient toestemming te worden gevraagd van een ouder, kind, broer of zus van de jeugdige, tenzij deze persoon dat niet wenst.
4. De GI kan zonder toestemming van de cliënt informatie over de cliënt verstrekken aan:
 - a. degene die rechtstreeks betrokken is bij de uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 3 en degene die optreedt als vervanger van de medewerker, voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de door hen in dat kader te verrichten werkzaamheden, en
 - b. de wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige cliënt dan wel de in lid 3 genoemde personen.
 - c. beroepskrachten die over informatie beschikken die noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling.
 - d. de Raad voor de Kinderbescherming, indien dit noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de taken van de Raad voor de Kinderbescherming.
 - e. Veilig Thuis, indien dit noodzakelijk is om een situatie van huiselijk geweld of kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden daarvan te onderzoeken. Indien er sprake is van acute of structurele onveiligheid is de GI verplicht hiervan een melding te doen bij Veilig Thuis.
 - f. de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ingeval van een calamiteit.
 - g. de rechterlijke macht en het openbaar ministerie als dat noodzakelijk is voor een goede uitoefening van de taken van de GI of bij rechterlijke procedures.
 - h. de Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden als dat noodzakelijk om de jeugdige te beschermen.
 - i. aan de klachtencommissie of tuchtcollege in het geval de cliënt of andere betrokkene daar een klacht heeft ingediend.
 - j. aan de gemeente, ter controle en voor de facturering of als dit noodzakelijk is voor de toegang tot jeugdhulp.
5. Indien de GI door het verstrekken niet geacht kan worden de zorg van een goed hulpverlener in acht te nemen, laat hij het verstrekken achterwege.
6. De persoonsgegevens van een jeugdige kunnen zonder toestemming van de jeugdige en/of diens wettelijk vertegenwoordiger en zo nodig met doorbreking van de geheimhoudingsplicht van de

- medewerker aan de verwijzindex worden gemeld indien wordt voldaan aan de wettelijke vereisten.
7. Het in afwijking van de voorgaande leden verstrekken van inlichtingen over de cliënt aan anderen dan de cliënt, is uitsluitend toegestaan in een situatie van conflict van plichten.
 8. Met inachtneming van de bepalingen uit dit reglement, verschaft de GI aan de vertrouwenspersoon van de cliënt alle inlichtingen en toont de GI alle stukken die deze voor een juiste uitoefening van zijn taak nodig heeft.
 9. De in het dossier aanwezige originele stukken blijven in het bezit van de GI.
 10. Persoonlijke werkaantekeningen en rapporten die in bewerking zijn, zijn niet ter inzage.

Toelichting

Lid 1, 2 en 3

De jeugdige vanaf twaalf jaar moet zelf toestemming geven voor de verstrekking van zijn gegevens aan derden. Hoewel de wettelijk vertegenwoordiger formeel geen toestemming hoeft te verlenen, kan deze wel betrokken worden bij het overleg over het verstrekken van informatie aan derden. Echter is het de jeugdige zelf die hier in ieder geval toestemming voor moet geven.

Indien de jeugdige jonger is dan twaalf jaar of twaalf jaar is maar 'niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake', is in plaats van zijn toestemming de toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger vereist. In lid 3 is bepaald wie toestemming moet geven als de meerderjarige cliënt niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belang ter zake.

In het dossier van een cliënt komen naast gegevens van de cliënt ook gegevens van anderen voor, zoals ouders, broers/zussen en pleegouders. Als gegevens van deze betrokkenen (bijvoorbeeld gezinsleden) één geheel vormen met de gegevens van de cliënt en zij moeilijk te scheiden zijn, dan wordt deze informatie beschouwd als zijnde informatie over de jeugdige. Deze gegevens worden dan ook niet ter inzage gegeven aan de betrokkenen, om zo de belangen van de jeugdige goed te kunnen beschermen.

Bevat het dossier informatie over een ander dan de jeugdige en is deze informatie wel te scheiden van de gegevens van de jeugdige? Als de GI het belangrijk vindt om de gegevens over deze andere persoon te verstrekken aan een derde, dan zal de GI aan de persoon over wie de informatie gaat hiervoor toestemming moeten vragen. Weigert deze persoon dat of kan de toestemming niet worden gevraagd? In dat geval moet de GI afwegen of het belang op privacy van de andere persoon zwaarder weegt dan de noodzaak om deze informatie aan een derde te verstrekken.

'Tenzij bij of krachtens wet anders is bepaald'

Indien de GI een wettelijke plicht of bevoegdheid heeft om inlichtingen aan een derde te verstrekken, is voor die informatieverstrekking geen toestemming van de cliënt vereist. Een voorbeeld hiervan is als een verzoek om verlenging van de ondertoezichtstelling bij de rechtbank wordt ingediend. Dit verzoek moet worden onderbouwd met rapportages en voor het overleggen van deze stukken aan de rechtbank is geen toestemming nodig.

Alleen noodzakelijke gegevens verstrekken

Ook als de GI toestemming van de cliënt heeft om informatie aan een derde te verstrekken, moet altijd bekeken worden welke informatie noodzakelijk is om aan de derde te verstrekken. Informatie aan een derde geven zonder dat duidelijk is wat hiervan het doel of de noodzaak is, is niet toegestaan. Ook moet worden bekeken of het doel van het geven van informatie aan een ander past bij het doel waarvoor de GI de informatie heeft verkregen. Het moet dus gaan om gegevens die in het kader van een hulpverlening aan de cliënt noodzakelijk zijn om uit te wisselen. Meestal zal het voor het doel niet noodzakelijk zijn om het complete dossier van de betrokken jeugdige te verstrekken aan bijvoorbeeld een jeugdhulpaanbieder. Maar kan worden volstaan met slechts een deel van de informatie.

Informatieverstrekking aan ouders

- *Informatieverstrekking aan de ouder met gezag*

Voor verstrekking van informatie aan ouders over jeugdige cliënten *vanaf zestien jaar* is toestemming van de jeugdige vereist. Dit is gebaseerd op het uitgangspunt dat bij jeugdigen vanaf 16 jaar de hulp zich meer mag richten op het vergroten van de zelfstandigheid. Voorwaarde is wel dat de jeugdige 'in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake'. Is de jeugdige niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen, dan zijn niet de regels voor derdenverstrekking, maar de inzageregels van artikel 11 van toepassing. Hetzelfde geldt voor informatieverstrekking aan met gezag belaste ouders over hun kinderen *jonger dan zestien jaar*. In deze gevallen heeft de ouder met gezag in principe recht op inzage in de gegevens van zijn kind.

Als de jeugdige van 16 jaar of ouder niet wil dat zijn ouders informatie krijgen, betekent niet dat zij helemaal geen informatie over de jeugdige mogen krijgen. Zolang de jeugdige nog geen 18 jaar is, zijn de ouders met gezag nog wel verantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging van de jeugdige en worden zij daarom nog wel betrokken bij de uitvoering van de jeugdbescherming.

- *Informatieverstrekking aan de ouder zonder gezag*

De (juridische) ouder heeft geen recht op inzage in het dossier van zijn/haar kind. Maar deze ouder heeft wel recht op informatie van beroepskrachten over 'belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen'. De ouder zonder gezag kan de GI dus om informatie over zijn/haar kind vragen. De GI is in dat geval in beginsel verplicht om informatie te geven. Ook bij de verstrekking van deze informatie moet er altijd een privacy afweging gemaakt worden. Informatie die ook kan worden beschouwd als privacy informatie van de ouder met gezag kan niet zonder toestemming van de ouder met gezag verstrekt worden aan de ouder zonder gezag. Ook een jeugdige van 12 jaar of ouder dient om toestemming gevraagd te worden. De te verstrekken informatie moet dus strikt gaan om belangrijke feiten en omstandigheden over het kind zelf, bijvoorbeeld dat een kind uit huis is geplaatst of bepaalde hulp krijgt, maar betreft geen detailinformatie zoals een huisadres of schooladres of hulpverleningsrapport over het kind.

De GI kan het verstrekken van informatie om twee redenen weigeren:

1. De GI zou de informatie waar de ouder zonder gezag om vraagt ook niet geven aan de ouder met gezag of aan degene bij wie een jeugdige woont (bijvoorbeeld een pleegouder).

Het gaat dan bijvoorbeeld om informatie die op grond van de geheimhoudingsplicht van de hulpverlener niet zonder toestemming van de jeugdige kan worden verstrekt (gezien

bijvoorbeeld de leeftijd van de jeugdige of het vertrouwelijke karakter van de gesprekken die zijn gevoerd met de jeugdige).

2. De belangen van de jeugdige verzetten zich tegen het verstrekken van de informatie.

Indien de GI weigert informatie te verstrekken, kan de ouder zonder gezag aan de rechter verzoeken om te bepalen dat de informatie alsnog moet worden verstrekt.

Lid 4 Informatie verstrekken zonder toestemming

Uitgangspunt is dat de cliënt toestemming moet geven voor het uitwisselen van persoonsgegevens. In lid 4 is een opsomming gegeven van personen met wie de GI informatie kan uitwisselen zonder dat de cliënt of andere betrokkene hiervoor toestemming heeft gegeven. Bij een ondertoezichtstelling is hiervoor meer ruimte dan als er sprake is van preventieve jeugdbescherming. Indien de GI door de gemeente betrokken wordt in het vrijwillig (drang)kader, zal de GI alleen met toestemming van de cliënt informatie uitwisselen met derden, tenzij sprake is van overmacht (zie toelichting lid 7).

De GI kan zonder dat de cliënt hiervoor toestemming heeft gegeven, informatie met hulpverleners uitwisselen die rechtstreeks betrokken zijn bij de uitvoering van de kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering en degene die optreedt als vervanger van de jeugdhulpverlener. Rechtstreeks betrokken is bijvoorbeeld een jeugdhulpaanbieder die voor een jeugdige een geschikt pleeggezin moet zoeken.

Verplichting bij ondertoezichtstelling om informatie aan de GI te verstrekken

Beroepskracht die beschikken over informatie die noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling, zijn verplicht om deze informatie aan de GI bij de uitvoering van een ondertoezichtstelling te geven. Ook mogen zij uit eigen beweging informatie verstrekken aan de GI indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Dit mag zonder toestemming van degene over wie de informatie gaat.

Vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld

De GI mag zonder toestemming van de cliënt en andere betrokkenen, informatie aan Veilig Thuis of de Raad voor de Kinderbescherming verstrekken. Deze informatie moet dan wel noodzakelijk zijn voor het onderzoek van Veilig Thuis of de Raad voor de Kinderbescherming. Is sprake van acute of structurele onveiligheid, dan is de GI verplicht om dit aan Veilig Thuis te melden.

Gegevensuitwisseling in een samenwerkingsverband of sociaal netwerk

Neemt de GI deel aan een samenwerkingsverband zoals bijvoorbeeld een Zorg- en Veiligheidshuis of sociaal netwerk en wordt hierbij informatie over de cliënt uitgewisseld? Ook in die situaties zijn de geheimhoudingsplicht en het Privacyreglement van toepassing. Dit geldt ook voor de inzet van de GI in het vrijwillig kader. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat er toestemming van de cliënt nodig is om informatie te kunnen uitwisselen met een andere hulpverlener. Maar is sommige situaties kan dit ook zonder toestemming. Bijvoorbeeld omdat er sprake is van een crisissituatie en de GI het voor

de veiligheid van de jeugdige noodzakelijk vindt dat informatie aan een andere hulpverlener wordt gegeven. Zie hieronder ook de toelichting bij lid 7.

Ouder met gezag of voogd

De ouder(s) met gezag of voogd van de minderjarige tot 16 jaar heeft recht op inzage in het dossier van zijn of haar (pleeg)kind en wordt daarom niet als een 'derde' beschouwd.

Lid 5

Ook als er toestemming van de cliënt is of indien zonder toestemming informatie mag worden verstrekt, is de GI niet verplicht om ook daadwerkelijk informatie te verstrekken. Steeds zal er door de GI moeten worden afgewogen of verstrekking van informatie noodzakelijk en in het belang van de cliënt is en niet in strijd is met goed hulpverlenerschap.

Lid 6

In dit lid is bepaald dat een melding kan worden gedaan aan de Verwijsindex (VIR). Zie voor meer informatie de toelichting bij artikel 1 sub q.

Lid 7

Soms kan er zich een situatie voordoen waarbij de GI het noodzakelijk vindt om informatie met een ander te delen, ook als de cliënt daar geen toestemming voor geeft. Er is dan sprake van een zogenaamde 'conflict van plichten', ook wel overmacht genoemd. In deze situaties kan informatie worden gedeeld als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. Alles is in het werk gesteld om eerst toestemming van de cliënt te verkrijgen om gegevens te gaan delen; tenzij door een dergelijk verzoek acuut gevaar voor een medewerker van de GI of derden ontstaat;
2. De GI verkeert in gewetensnood door het handhaven van het geheimhoudingsplicht;
3. Er is geen andere weg dan doorbreking van de geheimhoudingsplicht om het gevaar voor personen af te wenden;
4. Het niet doorbreken van de geheimhoudingsplicht levert voor de cliënt zelf of voor een ander ernstige schade op;
5. Het moet vrijwel zeker zijn dat door doorbreking van de geheimhoudingsplicht die schade kan worden voorkomen of beperkt.

Lid 8

De vertrouwenspersoon die door de gemeente is aangesteld, heeft als taak jeugdigen en (pleeg-)ouders te informeren over en te ondersteunen bij aangelegenheden die samenhangen met de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van zowel de gemeente, de jeugdhulpaanbieder als de GI, zodat deze cliënten hun belangen inzake de benodigde ondersteuning, hulp of zorg doeltreffender kunnen behartigen. Belangrijke taken van de vertrouwenspersoon zijn: het geven van informatie en advies aan cliënten over hun (rechts)positie binnen de jeugdhulp en het ondersteunen van cliënten bij bemiddeling en het formuleren, indienen en afhandelen van hun klachten over de jeugdhulp. Op verzoek van cliënten kan de vertrouwenspersoon ook aanwezig zijn bij de gesprekken tussen een cliënt en de hulpverlener.

Lid 9

Aan derden worden kopieën verstrekt; de originelen blijven in het bezit van de GI. Ook bij overdracht van een cliëntdossier van de ene naar de andere GI, blijft het origineel in het bezit van de overdragende gecertificeerde instelling. De GI verstrekt in dat geval een kopie van het gehele dossier aan de GI die de zaak overneemt.

Lid 10

Persoonlijke werkaantekeningen en rapporten die nog in bewerking zijn, zijn slechts bestemd voor intern gebruik. Deze mogen daarom ook niet aan derden worden verstrekt.

Artikel 18. Gegevensverstrekking ten behoeve van statistiek of wetenschappelijk onderzoek

1. Zonder toestemming van de cliënt kunnen ten behoeve van statistiek of wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de volksgezondheid, opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, kinderbescherming of jeugdreclassering aan een ander desgevraagd inlichtingen over de betrokkene of inzage in het dossier worden verstrekt indien:
 - a. het vragen van toestemming in redelijkheid niet mogelijk is en met betrekking tot de uitvoering van het onderzoek is voorzien in zodanige waarborgen, dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene niet onevenredig wordt geschaad, of
 - b. het vragen van toestemming, gelet op de aard en het doel van het onderzoek, in redelijkheid niet kan worden verlangd en de gegevens in zodanige vorm worden verstrekt dat herleiding tot individuele natuurlijke personen redelijkerwijs wordt voorkomen.
2. Verstrekking overeenkomstig het eerste lid is slechts mogelijk indien:
 - a. het onderzoek een algemeen belang dient,
 - b. het onderzoek niet zonder de desbetreffende gegevens kan worden uitgevoerd, en
 - c. voor zover de betrokkene tegen een verstrekking niet uitdrukkelijk bezwaar heeft gemaakt.
3. Bij een verstrekking overeenkomstig het eerste lid wordt daarvan aantekening gehouden in het dossier.

Toelichting

Het bijdragen aan wetenschappelijke ontwikkeling van de jeugdzorg is geen primair doel van de gecertificeerde instelling. Toch is het bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek op indirecte wijze van belang voor de uiteindelijke uitvoering van de taken van de GI. Verdere verwerking van gegevens ten behoeve van onderzoek en statistiek is echter alleen toegestaan indien de gecertificeerde instelling voldoende voorzieningen heeft getroffen ten aanzien van de verdere verwerking van persoonsgegevens voor deze specifieke doelen.

Bij het beoordelen of gegevens aan derden verstrekt mogen worden ten behoeve van onderzoek en statistiek, dient de geheimhoudingsplicht het uitgangspunt te zijn.

Artikel 19. Gegevensverstrekking ten behoeve van de beleidsinformatie en toegang

1. De GI verstrekt, conform de wettelijke bepalingen, gegevens over de toegang tot de jeugdhulp, preventie, jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering aan Onze Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Justitie en Veiligheid, zodat een zorgvuldig en samenhangend jeugd beleid kan worden gevoerd, en de stelselverantwoordelijkheid kan worden gewaarborgd.
2. De GI verstrekt conform de wettelijke bepalingen, kosteloos gegevens aan het college van Burgemeester en Wethouders ten behoeve van de totstandbrenging van een doelmatig, doeltreffend en samenhangend gemeentelijk beleid ten aanzien van preventie, jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering en het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, ten behoeve van de verwerking, bedoeld in het eerste lid, en ten behoeve van de toegang.

Toelichting

De gegevens die de gemeente nodig heeft ten behoeve van de beleidsvorming en de toegang tot jeugdhulp en die het Rijk nodig heeft in verband met haar stelselverantwoordelijkheid worden in eerste instantie op het niveau van de jeugdhulpaanbieder, de GI en de Raad voor de Kinderbescherming verwerkt. Deze instanties zijn verplicht om bepaalde gegevens over cliënten te leveren aan de gemeente en het Rijk.

5. Bewaartermijn en vernietiging

Algemeen

In de Jeugdwet is bepaald dat dossiers van de GI gedurende twintig jaar bewaard dienen te worden, gerekend vanaf het tijdstip waarop de laatste wijziging in het dossier heeft plaatsgevonden. De bewaartermijn kan worden verlengd, indien dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor een goede hulpverlening aan de jeugdige of ouders.

Artikel 20. Bewaren van persoonsgegevens

1. Na beëindiging van de taken als bedoeld in artikel 3 wordt het afgesloten dossier ondergebracht in het archief of bewaardepot van de GI. Op de verwerking van persoonsgegevens die zijn ondergebracht in het archief, is het bepaalde in dit privacyreglement onverkort van toepassing.
2. De GI bewaart het dossier van een cliënt die begeleid is door de GI in het kader van jeugdreclassering of in het vrijwillig kader gedurende 20 jaar, te rekenen vanaf het moment waarop de begeleiding is afgesloten.
3. De GI bewaart het dossier van een cliënt die begeleid is in het kader van een kinderschermingsmaatregel, in het belang van de jeugdige om ook gedurende zijn meerderjarigheid nog kennis te kunnen nemen van het dossier, tot uiterlijk 30 jaar te rekenen vanaf het moment waarop het dossier is gesloten.
4. De GI vernietigt het dossier na afloop van de in het tweede of derde lid genoemde termijn, tenzij een vastgestelde selectielijst het dossier uitzondert van vernietiging. Het dossier wordt zonder kennisgeving hiervan aan de betrokkene op wie het dossier betrekking heeft, vernietigd.

5. Een GI is geen bestuursorgaan in de zin van artikel 1.3 van de Algemene wet bestuursrecht, maar handelt ten aanzien van enkele specifieke taken wel als bestuursorgaan. Ten aanzien van deze taken valt de GI onder de Archiefwet 1995 (artikelen 3, 5 en 12) en moet elke GI door middel van het opstellen van selectielijsten voldoen aan zowel de vernietigingsplicht als de onderbrengingsplicht van archiefbescheiden. In een selectie lijst wordt nauwkeurig door de GI aangegeven welke dossiers voor blijvende bewaring in aanmerking komen en welke dossiers op termijn vernietigd dienen te worden. Dossiers die voor blijvende bewaring in aanmerking komen worden derhalve niet vernietigd na het verstrijken van de maximale bewaartermijn van 30 jaar, maar worden na 20 jaar van het moment van afsluiting ondergebracht in Regionale Historische Centra.
6. Inzake de verplichtingen betreffende de dossiers die ingevolge de Archiefwet 1995 en de artikelen 55 en 56 Wjz tot 1 januari 2015 rustten op de stichting Bureau Jeugdzorg is artikel 12.3 Jw van toepassing.

Toelichting

Lid 1

Het privacyreglement is ook van toepassing op de (verwerking van) persoonsgegevens die in het archief van de GI zijn ondergebracht. Dit houdt in dat indien zich een vraag om inzage in een dossier dat in het archief is ondergebracht voordoet, deze volgens het privacyreglement dient te worden beantwoord.

Daarnaast valt het beheer van de archieven onder specifieke (archief)wetgeving zoals de Archiefwet 1995, het Archiefbesluit 1995 (gewijzigd per 1 januari 2013) en Archiefregeling.

Lid 2, 3 en 4

De minimale bewaartermijn van twintig jaar is gebaseerd op de Jeugdwet.³ In de Jeugdwet is echter ook aangegeven dat de GI dossiers langer dan twintig jaren kan bewaren, indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is in het kader van een zorgvuldige hulpverlening aan de jeugdige. De GI's hebben besloten om voor de dossiers in het kader van een kindbeschermingsmaatregel een verlengde bewaartermijn te hanteren van 30 jaar welke gaat lopen vanaf het moment dat de maatregel is geëindigd. Op die manier heeft een jeugdige de mogelijkheid om ook als hij volwassen is en vragen heeft over de problemen in het gezin en betrokkenheid van de GI hierbij, kennis te nemen van het dossier. Deze termijn wordt niet overschreden, tenzij een dossier conform een door de GI opgestelde selectielijst op grond van de Archiefwet voor blijvende bewaring in aanmerking komt.⁴

Na afloop van de bewaartermijn wordt het dossier vernietigd. Oud-cliënten van de GI worden hierover niet geïnformeerd.

³ Op 12 juli 2018 is het wetsvoorstel tot wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, de Jeugdwet en enkele andere wetten ter verbetering van patiëntgerichte zorg en het opnemen van een wettelijke regeling voor het inzage-recht in het medisch dossier van een overleden patiënt, ingediend waarin wordt voorgesteld de wettelijke bewaartermijn voor de dossiers van o.a. de GI te bepalen op 20 jaar (zie kamerstukken met nr. 34 994).

⁴ Met de bewaartermijn in de Wjz was aangesloten bij de regeling in de Wgbo, art. 7:454 lid 3 BW, waarbij door de Gezondheidsraad was geadviseerd om de bewaartermijn van medische dossiers op maximaal dertig jaar vast te stellen (gekozen is de bewaartermijn voor medische dossiers te verlengen van 15 naar 20 jaar)

Lid 5

In het nog nader vast te stellen selectielijst staat vermeld welke gegevens op grond van de Archiefwet moeten worden bewaard.

Lid 6

De stichting Bureau Jeugdzorg die tot 1 januari 2015 belast was met de jeugdbescherming bestaat formeel niet meer. In artikel 12.3 Jw is bepaald op wie de verplichtingen die ingevolge de Archiefwet 1995 en de artikel 55 en 56 Wjz op de stichting Bureau Jeugdzorg rustten per 1 januari 2015 is overgegaan. Kort gezegd komt dit op het volgende neer:

- Als een Bureau Jeugdzorg is doorgeshaan als een GI dan rusten de verplichten op de GI;
- De archiefverplichtingen van het AMK zijn overgegaan op het AMHK en
- De archiefverplichtingen inzake de dossiers van de vrijwillige hulpverlening van Bureau Jeugdzorg zijn ook overgegaan op de GI. De archiefverplichtingen zijn alleen op de gemeente overgegaan voor zover de gemeente dat dossier heeft ontvangen van de GI ten behoeve van de toeleiding naar, advisering over, bepaling van, het inzetten van of de bekostiging van een voorziening op het gebied van jeugdhulp.

Artikel 21 Vernietiging van persoonsgegevens op verzoek

1. De GI vernietigt het door haar bewaarde dossier, of delen daarvan, zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van degene op wie het dossier betrekking heeft. Bij complexe of meerdere verzoeken kan de termijn met twee maanden worden verlengd. De mededeling aan de cliënt dat de termijn wordt verlengd dient binnen een maand nadat het verzoek is ingediend te worden gedaan. Bij (een gedeeltelijke) afwijzing van een verzoek om vernietiging, motiveert de GI de reden van de afwijzing.
2. Een verzoek tot vernietiging van een dossier, of delen daarvan, wordt afgewezen voor zover de bewaring van aanmerkelijk belang is voor een ander dan degene die om vernietiging verzoekt en/of de wet zich tegen vernietiging verzet.
3. Het verzoek van een cliënt zoals bedoeld in het eerste lid, wordt niet ingewilligd indien deze:
 - a. jonger is dan 12 jaar, of
 - b. de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.
4. In de gevallen bedoeld in het derde lid, kan het verzoek ten aanzien van een minderjarige cliënt door een wettelijk vertegenwoordiger worden gedaan. Indien de cliënt meerderjarig is en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake, kan het verzoek worden gedaan door de wettelijke vertegenwoordiger of de schriftelijke gemachtigde van deze cliënt. Indien ten aanzien van de cliënt een gemachtigde ontbreekt, dan kan het verzoek worden gedaan door de echtgenoot, de geregistreerde partner of ander levensgezel van de betrokkene, tenzij deze persoon dat niet wenst of ontbreekt in welke geval het verzoek kan worden gedaan door een ouder, kind, broer of zus van de jeugdige, tenzij deze persoon dat niet wenst.

Toelichting

Algemeen

Betrokkenen hebben het recht om de GI te verzoeken om (stukken uit) het dossier dat/die over hen gaan te vernietigen.

Lid 1

De GI moet zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen één maand na ontvangst van het verzoek om vernietiging van (delen van) het dossier laten weten of het verzoek wordt ingewilligd dan wel wordt afgewezen. Bij een afwijzing van het verzoek moet de GI toelichten waarom het verzoek wordt afgewezen. Om aan te kunnen tonen dat om vernietiging is verzocht, wordt het verzoek tot vernietiging en de beslissing op dat verzoek door de GI bewaard gedurende de bewaartermijn als bedoeld in artikel 20.

Lid 2

Als er een verzoek om vernietiging van het dossier wordt gedaan, zal de GI moeten afwegen of er met het langer bewaren van het dossier een aanmerkelijk belang van een ander dan de verzoeker gediend is.

Een voorbeeld van ‘een aanmerkelijk belang van een ander dan de verzoeker’ is dat als de ouders verzoeken om het dossier te vernietigen en de GI van mening is dat dit niet in het belang van de jeugdige is. Onder een aanmerkelijk belang van een ander kan ook het belang van de GI vallen. Hierbij kan worden gedacht aan het niet vernietigen van gegevens met het oog op procesrisico’s. Het aanhangig zijn van een procedure op het moment dat een vernietigingsverzoek wordt ingediend, kan een grond zijn om het verzoek af te wijzen.

Belangenafweging

De GI maakt bij een verzoek om vernietiging van (delen van) het dossier een afweging tussen het belang van de betrokkene om de gegevens te laten vernietigen en het belang van bewaring van deze gegevens voor een ander dan de verzoeker, zoals de andere kinderen in het gezin. Ook wordt het belang van de betrokkene afgewogen in het geval het bewaren van de gegevens van belang kan zijn in verband met het beëindigen van een mogelijke situatie van kindermishandeling of voor de situatie waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag overwogen dient te worden. De aard, ernst en omstandigheden van het geval, bewaartermijn en de te vernietigen gegevens spelen bij die afweging een rol.

Lid 3 en 4

Het recht om vernietiging te vragen komt niet toe aan jeugdigen jonger dan twaalf jaar en aan jeugdigen die ouder zijn dan twaalf jaar, maar niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun belangen ter zake. In deze gevallen kan het verzoek door de ouder met gezag of de voogd worden gedaan. In de situatie dat het gaat om een meerderjarige cliënt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijk waardering van zijn belangen ter zake, zal degene die hem/haar vertegenwoordigt het verzoek kunnen doen.

6. Overige bepalingen

Artikel 22. Rechtsbescherming en klachten

1. Indien een betrokkene het niet eens is met een beslissing van de GI op een verzoek om inzage in het dossier of vernietiging, correctie, aanvulling of beperking van persoonsgegevens, dan kan de betrokkene binnen zes weken na de beslissing van de GI een verzoek bij de burgerlijke rechter indienen om hierover een beslissing te nemen.
2. Indien de betrokkene klachten heeft over de wijze waarop hij is bejegend in verband met bepalingen van dit reglement, dan kan de betrokkene zich wenden tot de klachtencommissie van de GI. Daarnaast kan de betrokkene bij onvrede over de wijze waarop de GI met zijn/haar persoonsgegevens is omgegaan contact opnemen met de Autoriteit Persoonsgegevens met een verzoek om te bemiddelen of te adviseren of een klacht in te dienen.

Toelichting

Indien een betrokkene het niet eens is met beslissingen van de GI, ten aanzien van inzage, afschrift, correctie en vernietiging, kan hij zich **binnen zes weken** na het antwoord van de GI wenden tot de burgerlijke rechter. Voor deze procedure bij de rechtbank is geen advocaat nodig.

Bij onvrede van de cliënt of andere betrokkene over de wijze waarop hij door de GI is bejegend, kan de betrokkene zich wenden tot de betreffende medewerker dan wel de leidinggevende. Als een gesprek hierover niet de onvrede wegneemt kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie van de GI

Ten slotte kan zowel een betrokkene als de GI de bemiddeling of advies van de Autoriteit Persoonsgegevens vragen. Zie voor meer informatie hierover of over het indienen van een klacht bij het AP: <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl>.

Artikel 23. Slotbepaling

1. Dit reglement is per 1 januari 2020 van kracht en vervangt de voorgaande privacyreglementen.
7. Wijziging of aanvulling van dit reglement vindt slechts plaats met inachtneming van de door de wetgever gestelde regels.

BIJLAGE I PRIVACYREGLEMENT GECERTIFICEERDE INSTELLING

Richtlijn 'Feiten volledig en naar waarheid aanvoeren'

In artikel 3.3. Jeugdwet is bepaald dat de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen verplicht zijn om in rapportages of verzoekschriften de van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. De wetgever heeft deze bepaling aan de Jeugdwet toegevoegd, omdat de wetgever het van belang acht dat bij een ingrijpende maatregel zoals een kinderschermingsmaatregel de kinderrechter de zaak zoveel als mogelijk kan beoordelen op basis van feiten. De verplichting die uit dit artikel volgt houdt in dat de gecertificeerde instellingen zich moeten richten op het verzamelen van feiten, gebeurtenissen en omstandigheden die objectiveerbaar zijn. Dit geldt voor rapportages en voor de verzoekschriften, maar ook voor de overige onderdelen van een cliëntdossier. De besluitvorming in de rapportage dient te zijn onderbouwd, waarbij feiten, visies van betrokkenen en de interpretaties van de gecertificeerde instelling duidelijk zijn gescheiden.⁵ Dit geldt niet alleen in geval van een kinderschermingsmaatregel maar ook voor de rapportages van de jeugdreclassering of als de gecertificeerde instelling in het vrijwillig kader wordt ingezet.

Zowel de Autoriteit Persoonsgegevens als de Kinderombudsman heeft naar aanleiding van onderzoeken kritische bevindingen gedaan over de kwaliteit van de rapportages en de wijze waarop door de – toenmalige- Bureaus Jeugdzorg wordt omgegaan met de 'privacymaatregelen'. De AP heeft in een persbericht opgemerkt het van groot belang te achten dat de informatie waarmee Bureau Jeugdzorg werkt juist en nauwkeurig is, omdat de mensen om wie het gaat, te weten jongeren en hun ouders, zich in een afhankelijke positie ten opzichte van Bureau Jeugdzorg bevinden.⁶

Het feitenonderzoek blijft ook de aandacht van de politiek houden, zoals blijkt uit het 'Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen'.⁷

Maar hoe nu te komen tot een rapportage en verzoekschrift dat voldoet aan het vereiste dat 'de van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid worden aangevoerd'?

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 684, nr. 32

⁶ Zie het persbericht 'privacymaatregelen Bureaus Jeugdzorg onvoldoende' van het CBP van 19 februari 2015 en het rapport van de Kinderombudsman 'Is de zorg gegrond? Analyse van het feitenonderzoek aan de basis van ingrijpende jeugdzorgbeslissingen', december 2013.

⁷ Zie voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/06/tk-bijlage-actieplan-verbetering-feitenonderzoek-in-de-jeugdbeschermingsketen>.

In deze richtlijn worden hiervoor aan de medewerker handvatten geboden. Het is aan de gecertificeerde instelling om te bekijken of en zo ja op welke wijze deze richtlijn in het werkproces wordt geïmplementeerd.⁸

Kwaliteit rapportage/verzoekschrift

Eerst een algemene opmerking vooraf over de kwaliteit van een rapportage en verzoekschrift. Voor een goede rapportage of een verzoekschrift is naast hetgeen hieronder wordt besproken ook het volgende van belang:

- transparantie naar de cliënt;
- correct taalgebruik;
- het moet voor iedereen leesbaar en begrijpelijk zijn wat er staat. Mijdt vakjargon of leg uit wat hiermee wordt bedoeld toegespitst op de situatie van de cliënt;
- wees zo concreet en feitelijk mogelijk en schrijft alles zo op dat er geen misverstand kan bestaan over wat er mee wordt bedoeld;
- de rapportage moet overzichtelijk en volledig zijn. Duidelijk moet zijn welke informatie op welke periode betrekking heeft en wat de meeste recente informatie is;
- de mening van de ouders en jeugdige moet vermeld staan;
- onderbouw een standpunt of verzoek;
- bij gebruik van informatie uit een eerdere rapportage of oud verzoekschrift: neem geen informatie over die niet (meer) relevant of correct is en
- de datum waarop de rapportage is vastgesteld moet vermeld staan.

De juistheid van gegevens

Feiten, gebeurtenissen en omstandigheden moeten volgens de wetgever objectiveerbaar zijn. Wat houdt dit nu in? En moet een medewerker nu wel of niet aan waarheidsvinding doen? Eerst zal stil worden gestaan bij het begrip 'waarheidsvinding'.

Waarheidsvinding

Wat houdt nu eigenlijk het begrip 'waarheidsvinding' in? Aan het begrip waarheidsvinding in de jeugdzorg heeft de Kinderombudsman in het rapport "Is de zorg gegrond?" uitgebreid aandacht besteed. Er staat in het rapport hierover onder meer het volgende vermeld:

⁸ Op grond van de Wbp dient de organisatie te beschikken over een officieel vastgestelde werkwijze waarmee afdoende wordt gewaarborgd dat persoonsgegevens die door de organisatie worden verwerkt, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden gebruikt, juist en nauwkeurig zijn. Deze richtlijn kan hiervoor gebruikt worden.

“dat waarheidsvinding in het belang van het kind is en onmisbaar is voor een professionele belangenafweging in de jeugdbescherming. Met het begrip waarheidsvinding bedoelen wij niet het strafrechtelijke begrip waarheidsvinding. [...] In het jeugdrecht moet waarheidsvinding op een andere manier worden ingevuld. Het achterhalen van de waarheid is immers niet altijd mogelijk. Het zo volledig mogelijk reconstrueren van de feiten is echter nodig om te kunnen beoordelen welke zorg het kind nodig heeft.” De Nationale ombudsman stelt dat BJZ en de Raad binnen de grenzen van het redelijke alles moeten doen om de waarheid te achterhalen, wanneer de betreffende informatie van doorslaggevend belang is bij het nemen van ingrijpende beslissingen.(...) “Het belang van waarheidsvinding in de jeugdzorg is groot, maar heeft zeker geen absolute betekenis. [...] De afweging van enerzijds het belang en de veiligheid van het kind en anderzijds van de waarheidsvinding zal altijd bewust gemaakt moeten worden door BJZ of de Raad.” De Nationale ombudsman stelt dat waarheidsvinding geen absolute betekenis heeft. Waarheidsvinding kan zelfs onwenselijk zijn, bijvoorbeeld als intensief onderzoek voor een kind belastend is. Dat vergt continu een belangenafweging (...).”

Van belang is dat de medewerker de feiten verzameld en dat van de feitelijke juistheid van de gegevens die in een verzoekschrift of rapportage staan vermeld kan worden uitgegaan. Daar kan voor nodig zijn dat een medewerker onderzoekt/laat onderzoeken wat de (juiste) feiten zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het voeren van gesprekken met verschillende betrokkenen of de jeugdige te laten onderzoeken door een arts. Soms valt niet of moeilijk vast te stellen wat de feitelijk juiste feiten zijn. Zoals in het geval van een complexe scheiding, waarbij de ouders een verschillende beleving van de waarheid hebben. Van de medewerker kan niet worden verwacht dat hij uitzoekt wie van de ouders gelijk heeft (let op: ouders verwachten dat vaak wel, dus het is belangrijk hierover met de ouders in gesprek te gaan). Van belang is om in een dergelijke situatie de werkelijkheid van de opvoedsituatie rond het kind, qua ontwikkeling en veiligheid, zo goed mogelijk na te gaan. Signalen en ook beschuldigingen over en weer moeten dus wel serieus genomen.⁹

Feitelijke juistheid van de gegevens

De feitelijke juistheid van de gegevens wordt mede bepaald door de context waarin ze worden gebruikt. Op (medewerkers van) de gecertificeerde instellingen rust de verplichting om de opgedragen taken¹⁰ doeltreffend en verantwoord uit te voeren. Daarvoor is het noodzakelijk dat de verslaglegging in het cliëntdossier een zo waarheidsgetrouw mogelijk beeld geeft van de situatie van de jeugdige, de ouders en andere betrokkenen. Dit is ook van belang voor het nemen van beslissingen die zowel door de gecertificeerde instelling als door de (kinder)rechter worden genomen. Gelet op het vorenstaande worden persoonsgegevens die zijn opgenomen in het cliëntdossier als juist en nauwkeurig aangemerkt als zij op waarde kunnen worden geschat. Wanneer is hier sprake van?

⁹ Zie ook de reactie van Jeugdzorg Nederland op het rapport van de Kinderombudsman ‘Is de zorg terecht?’

¹⁰ Zie artikel 3 Privacyreglement gecertificeerde instelling

Om persoonsgegevens op waarde te kunnen schatten zijn de volgende aspecten van belang:

1. **Onderscheid harde/zachte gegevens (feiten/meningen):** duidelijk moet zijn wat de feiten zijn, of alle betrokkenen het wel/niet eens zijn met deze feiten en wanneer het om een mening/visie/vermoeden gaat;
2. **Bronvermelding en actuele gegevens:** kenbaar moet zijn wat de bron van informatie is en hoe actueel de gegevens zijn;
3. **Verifiëren verklaring van derden (niet zijnde de jeugdige of de met gezag belaste ouder):** duidelijk moet zijn van wie de informatie afkomstig is, hoe en wanneer de informatie is verkregen;
4. **Reactie cliënt:** kenbaar moet zijn wat de reactie van de cliënt is op informatie;
5. **Markeren onjuiste gegevens:** als in rapportages, verzoekschriften e.d. informatie is opgenomen waarvan op een later moment blijkt dat deze niet juist is, moet dit duidelijk kenbaar in het dossier zijn en mag de onjuiste informatie niet verder worden verwerkt.

Hierna zal per onderdeel worden genoemd welke stappen gezet kunnen worden door een medewerker om er op een juiste manier mee om te gaan.

1. ONDERSCHEID HARDE/ZACHTE GEGEVENS (FEITEN/MENINGEN)

Van belang is dat in het dossier, in een rapportage en in een verzoekschrift duidelijk is wat de feiten zijn, of alle betrokkenen het wel/niet eens zijn met deze feiten en wanneer het om een mening/visie/vermoeden gaat. Dit wordt ook wel genoemd het maken van een onderscheid tussen *harde* en *zachte* gegevens.

Harde gegevens zijn gegevens die zijn geverifieerd (dus bij degene die de informatie heeft verstrekt is nagevraagd of de informatie zoals die is vastgelegd klopt) en/of waarover geen verschil van mening kan bestaan en om die reden kunnen worden gezien als 'feiten'.

Voorbeelden hiervan zijn: een geboortedatum, door wie het ouderlijk gezag wordt uitgeoefend, een uitspraak van een rechter, een strafrechtelijke veroordeling, een (medisch) onderzoek dat is gedaan of het gegeven dat ouders gescheiden zijn en zij niet tot overeenstemming kunnen komen over de hoofdverblijfplaats van de kinderen.

Zachte gegevens zijn gegevens waarbij het om meningen en/of vermoedens gaat.

Een voorbeeld ter illustratie: Een medewerker gaat op huisbezoek en heeft de indruk dat een ouder gedronken heeft. De medewerker noteert over dit huisbezoek "ik ben op huisbezoek geweest en de ouder was weer dronken". Het dronken zijn wordt op deze manier ten onrechte als een feit gepresenteerd. Van belang is te noteren dat de medewerker het vermoeden heeft dat de ouder onder invloed van alcohol is en wat de reden van dit vermoeden is.

Een ander voorbeeld: Ouders zijn gescheiden en de moeder vertelt de medewerker tijdens een gesprek op kantoor dat de vader hun dochter seksueel heeft misbruikt. Hoe schrijf je zoiets op? Als je schrijft *“er zijn vermoedens van seksueel misbruik door de vader”* is dit dan conform de informatie die je hebt gekregen? En hoe komt dit over bij de lezer? Van belang is dat duidelijk is wie de bron van de informatie is en dat wordt benoemd of het om een feit of mening/vermoeden gaat. Dus genoteerd zou dan moeten worden: *“De moeder heeft tijdens een gesprek op kantoor d.d..... te kennen gegeven dat de vader hun dochter seksueel heeft misbruikt”*. Het gegeven dat de moeder dat heeft gezegd kan als een feit worden gezien, maar de gegeven informatie door moeder is haar mening/vermoeden.

Verschil tussen feiten en meningen kort gezegd:

Feit : informatie die je zeker weet, kunt controleren en bewijzen, die concreet is en die je niet kunt weerleggen.

Mening : wat je vindt of denkt over iets, wat je kunt ondersteunen met argumenten: Ik vind dit, want... en waarover je van mening kunt verschillen of veranderen.

INSTRUCTIE

Zorg in de rapportage en/of het verzoekschrift dat voor de lezer duidelijk is wat de feiten en wat de meningen van de cliënt en die van de gecertificeerde instelling zijn. Hierbij is ook van belang dat duidelijk is op wie de feiten en de meningen betrekking hebben.

Een voorbeeld: Er is een ots uitgesproken, omdat de omgang tussen de vader en kinderen zeer moeizaam verloopt. De oorzaak hiervan is volgens de gecertificeerde instelling de vader zelf omdat hij gemaakte afspraken niet nakomt en steeds nieuwe voorwaarden stelt aan de invulling van de omgangsregeling. Verder blijft de communicatie tussen de ouders moeizaam verlopen. Van belang is dat in de rapportage of het verzoekschrift duidelijk wordt vermeld wat:

- de feiten zijn (bijvoorbeeld de omgangsregeling is op die en die data niet doorgegaan en de reden hiervan is dat de vader per mail heeft bericht dat hij moest werken)
- de meningen zijn: wat vindt de vader van de bevinding dat de gecertificeerde instelling de wijze waarop hij zich opstelt als oorzaak ziet voor het niet goed verlopen van de omgangsregeling? En wat vinden de moeder en kinderen hiervan? Let hierbij goed op dat duidelijk is wie welke mening heeft.
- bij het weergeven van de bevindingen van de gecertificeerde instelling ook duidelijk is op wie wat betrekking heeft. Dus niet vermelden dat de omgangsregeling door toedoen van de ouders nog steeds moeizaam verloopt, maar benoemen wie hier welk aandeel in heeft.

In rechterlijke uitspraken zie je dit onderscheid ook terugkomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- De feiten
- Mening/standpunt belanghebbenden
- Oordeel rechter

Hieronder wordt ingegaan op de bronvermelding en reactie van de cliënt.

2. BRONVERMELDING EN ACTUELE GEGEVENS:

Kenbaar moet zijn:

- Wat de bron van persoonsgegevens is: dus van wie heb je de informatie gekregen.
- Als de bron niet wordt/kan worden weergegeven dient vermeld te worden wat hiervan de reden is (bijvoorbeeld de veiligheid van degene die de informatie heeft gegeven of het kind) en
- Of gegevens actueel zijn en dat duidelijk is op welke periode de gegevens betrekking hebben. Kenbaar moet zijn of het om actuele informatie gaat of om informatie van bijvoorbeeld een jaar geleden. Gegevens dienen te worden gedateerd (d.w.z. dat er vastgelegd wordt op welke datum de gegevens verkregen zijn en op welke periode de gegevens betrekking hebben).

De Autoriteit Persoonsgegevens schrijft voor dat regelmatig de actualiteit van de gegevens moet worden gecontroleerd. Hiermee is met de eigen rapportage-eisen (herzien Plan van Aanpak/gezinsplan in geval van gewijzigde omstandigheden en jaarlijkse rapportage) volgens de AP niet voldaan. Of de informatie nog actueel is moet dus met regelmaat worden gecontroleerd (dus zelf ook bij derden de informatie controleren op actualiteit).

INSTRUCTIE:

Leg vast op die en die datum heb ik die en die informatie verkregen van die en die persoon (van die en die instantie) met die en die relatie tot de cliënt, de informatie heeft betrekking op gebeurtenissen in die en die bepaalde periode. Hierbij kan het ook gaan om informatie tussen professionals (collega's onderling) en of de informatie intern dient te blijven of niet, hetgeen dan ook vastgelegd dient te worden.

Gegevens ouder dan twee jaar dienen terughoudend te worden gebruikt. Bij deze gegevens moet eerst worden nagegaan of ze nog actueel en van toepassing zijn. Psychologische tests hebben over het algemeen een geldigheid van 2 jaar, tenzij het om een life-time diagnose gaat b.v. klassiek autisme. (Raadpleeg in dat geval je gedragswetenschapper!)

Op welk moment moet de actualiteit van informatie worden gecheckt? Het is moeilijk om in algemene zin te bepalen wat de geldigheidsduur van informatie is en op welk moment bij de informant nagevraagd moet worden of de gegeven informatie nog actueel is. Van belang is dat op het moment dat informatie in de besluitvorming wordt betrokken duidelijk is of de gegeven informatie nog actueel is. Des te meer tijd er verstrijkt tussen het moment waarop de informatie is ontvangen en het moment waarop de informatie in de besluitvorming wordt meegewogen, des te meer de noodzaak van het checken op het nog actueel zijn van de informatie toeneemt.

3. VERIFIËREN/ACORDEREN VERKLARING VAN DERDE (niet zijnde de jeugdige of de met gezag belaste ouder)

Een eerste opmerkingen hierbij is, dat het belang van accordering door een derde van de weergave van de door hem gegeven informatie toeneemt naarmate deze verklaring een grotere invloed heeft op de beeldvorming omtrent de situatie van de jeugdige en zijn ouders.

Wanneer informatie van een derde wordt gebruikt in processtukken, dan wel voor het nemen van een kernbeslissing dient bronvermelding plaats te vinden:

- van wie is de informatie afkomstig (naam, functie, relatie tot cliënt),
- hoe is de informatie verkregen (uit gesprek, verslag, ronde tafeloverleg),
- wanneer is de informatie verkregen,
- is de informatie wel/niet geverifieerd en geaccordeerd (dus moeten twee stappen worden gemaakt: 1. het vragen van de derde om de weergave van de gegeven informatie en 2. de accordering hiervoor door deze persoon).
- op welke datum is de informatie besproken met de cliënt en
- wat was diens reactie.

A. Verwerken mondelinge verklaringen:

Bij een door een medewerker van de gecertificeerde instelling opgestelde verklaring van derden, die wordt gebruikt voor het opstellen van processtukken dan wel voor het nemen van een kernbeslissing, wordt in het dossier opgenomen of de derde akkoord is met de weergave ervan zoals die door de medewerker is opgesteld. De informatie wordt dus geverifieerd. Het gaat hier niet om verklaringen van derden die door bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming zijn opgesteld en in de raadsrapportage zijn verwerkt, maar om een verklaring die door een medewerker van de gecertificeerde instelling zelf is opgesteld bijvoorbeeld na een telefoongesprek met een informant zoals de huisarts of school. Het is van belang dat de informant het eens is met de samenvatting die door de medewerker van het gesprek wordt gemaakt. Indien de informatie niet is geverifieerd en/of geaccordeerd bij de derde dient in het dossier te worden vastgelegd waarom dit niet is gebeurd.

Wat als:

- er snel moet worden gehandeld? In sommige gevallen zal in het belang van het kind snel moeten worden gehandeld en is er geen tijd om de informatie eerst te laten accorderen alvorens de informatie te gebruiken. Bijvoorbeeld als er een verzoek om een spoedmachtiging tot uithuisplaatsing verzocht moet worden. Ook in dat geval is het wel van belang de informatie alsnog aan de derde voor te leggen ter verificatie en accordering.
- de informatie of delen niet als relevant wordt beschouwd door de medewerker? Als door een derde informatie wordt gegeven die door de medewerker niet noodzakelijk wordt geacht voor de uitvoering van de maatregel, dan zal deze informatie niet opgenomen mogen worden in het dossier.
- de derde de mondelinge gegeven informatie niet wil accorderen? In dat geval is het van belang om van de derde te weten wat hiervan de reden is en daarbij te benoemen dat,

wanneer het gaat om informatie die van belang is voor de veiligheid van de jeugdige of voor de uitvoering van de maatregel, er wel iets gedaan moet worden met deze informatie en bekijk of het mogelijk is met die derde afspraken te maken of en hoe deze informatie wordt opgenomen in het dossier. Als het gaat om een professional dan kan deze persoon worden gewezen op zijn eigen verantwoordelijkheid om iets te doen met de verstrekte informatie/zorgen. Als er sprake is van een OTS kan de derde worden gewezen op de wettelijke verplichting om informatie over de opvoeding en verzorging die relevant is voor de uitvoering van de OTS aan de gezinsvoogd te verstrekken (artikel 7.3.11 lid 4 Jeugdwet).

INSTRUCTIE bij ontvangen mondelinge informatie van derden:

1. Medewerker ontvangt mondeling informatie van een derde.
2. Medewerker legt indien de gegeven informatie noodzakelijk/van belang is voor de uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 3 van het Privacyreglement deze schriftelijk vast in het dossier. Indien er sprake is van een face-to-face contact wordt dit bij voorkeur samen met de derde geformuleerd en vastgelegd. Indien geen sprake is van een face-to-face contact of indien hetgeen in een face-to-face gesprek niet met de derde samen is geformuleerd, verstuurt¹¹ de medewerker de vastgelegde informatie (hierbij kan het verstandig zijn duidelijk te benoemen dat het hier om een concepttekst gaat, zodat bij wijzigingen duidelijk is wat de definitieve tekst is) naar de derde waarvan deze informatie is verkregen, met het verzoek deze binnen 14 dagen¹² of zoveel korter als nodig te accorderen dan wel wijzigingsvoorstellen te doen. Indien niet binnen deze termijn is gereageerd zal een herinnering moeten worden gestuurd. Hoe te handelen als de derde dan nog steeds niet reageert of als de informatie in een procesdocument is verwerkt dat richting de rechtbank moet? Ervan uitgaan dat de weergave van de gegeven informatie dan juist is, brengt het risico met zich mee dat op een later moment zal blijken dat de derde het niet eens is met de weergave van zijn informatie. Afgewogen zal dan moeten worden of de informatie wel of niet gebruikt zal worden. Is de informatie van belang voor bijvoorbeeld de verlenging van de ondertoezichtstelling dan zal bij het vermelden van de informatie van derde in een rapportage of verzoekschrift moeten worden vermeld dat de weergave niet is geaccordeerd door deze derde en waarom niet. In het dossier wordt een conceptverslag van de informatie opgeslagen waarbij wordt vermeld op welke datum het verslag en verzoek om accordering naar de desbetreffende derde is verzonden. Inzien een derde na verloop van tijd alsnog aangeeft niet in te kunnen stemmen met de weergave van de informatie of laat weten dat er onjuiste informatie is verstrekt → zie hierna onder het kopje 'Markeren onjuiste gegevens'.
3. De medewerker verifieert bij de derde of de schriftelijke weergave juist is. Zo nee, dan de weergave aanpassen op een zodanige manier dat er geen verwarring kan bestaan over wat nu de juiste versie van de weergave is (*let op*: als de informatie van de derde inmiddels ook al ergens anders is opgenomen, moet het ook daar worden aangepast).

¹¹ De organisatie moet beslissing op welke wijze dit dient te gebeuren. Via de mail is de snelste weg, maar vraagt wel om een goede beveiliging.

¹² In deze instructie is voor een termijn van 14 dagen gekozen, maar er kan natuurlijk ook voor een andere termijn worden gekozen.

Gegevens aanpassen niet mogelijk:

Is het niet mogelijk onjuiste gegevens aan te passen bijvoorbeeld omdat een rapportage al naar derden, zoals de rechtbank of Raad voor de Kinderbescherming, is verstuurd, dan zal hiervan een aantekening in het dossier worden gemaakt bij de desbetreffende gegevens met daarbij de reden waarom de gegevens niet zijn aangepast. Van belang is dat als de informatie naar derden gaat, ook voor deze derde kenbaar is dat deze informatie onjuiste gegevens bevat. Als de rapportage al naar de rechtbank is verstuurd, zal door de medewerker afgewogen moeten worden of de onjuist vermelde informatie relevant is voor de besluitvorming van de rechtbank en zo ja, dan zal de rechtbank hierover moet worden geïnformeerd. Dit kan door een aangepaste versie van de rapportage na te sturen. Als dit laatste niet mogelijk is omdat de zitting al op korte termijn is gepland zal hiervan ter zitting melding van worden gemaakt (let er dan wel op dat de juiste informatie nadien alsnog goed in de rapportage komt te staan).

4. Leg in het dossier de datum vast waarop de derde akkoord heeft gegeven. Zie voor als de derde niet heeft gereageerd hiervoor onder stap 2.
5. Indien het niet mogelijk is om de derde akkoord te vragen voor de schriftelijke weergave dan dient in het dossier te worden vermeld wat hiervan de reden is.

B. Verwerken schriftelijke verklaringen:

Als een derde de informatie schriftelijk overlegt kan van de juistheid van deze informatie worden uitgegaan. Dit betekent overigens niet dat de cliënt het met deze informatie eens hoeft te zijn, maar alleen dat er vanuit kan worden gegaan dat de derden het eens is met de informatie die hijzelf heeft verstrekt.

INSTRUCTIE bij ontvangen schriftelijke informatie:

1. Medewerker ontvangt schriftelijke informatie van een derde (verslag, rapport, e-mail, sms, Whatsapp, etc).
2. Medewerker neemt verslagen, rapporten etc. integraal op in het dossier. Voor e-mail, Whatsapp en sms-berichten geldt dat alleen die informatie wordt geregistreerd die noodzakelijk wordt geacht voor een goede hulpverlening en voor een goede uitvoering van de kindbeschermingsmaatregel, jeugdreclassering of inzet in het vrijwillig kader aan de betrokken minderjarige(n) en diens ouders. Als dat het geval is dan wordt het bericht integraal opgenomen in het dossier. Zie bijlage III over dossiervorming voor een nadere toelichting hierover.

N.B.: vervolgens zal beoordeeld moeten worden welke informatie en op welke wijze moet worden opgenomen in de rapportage en/of het verzoekschrift bijvoorbeeld als een derde een uitgebreide mail heeft gestuurd.

3. Medewerker bespreekt verkregen informatie met de cliënt en legt de reactie van de cliënt vast (zie hieronder).

4. REACTIE EN INFORMATIE VAN DE CLIËNT¹³

In het dossier moet de reactie van de cliënt zijn opgenomen. Hierbij gaat het ook om een reactie van de cliënt op de weergave die een medewerker maakt van gesprekken met de cliënt en informatie die door derden wordt verstrekt. Dus ook informatie die door derden wordt verstrekt, moet met de cliënt worden besproken. In het dossier moet zijn terug te vinden dat het is besproken (met datum van het gesprek) en wat de reactie van de cliënt hierop was. Daarnaast zal de cliënt ook zelf informatie verstrekken.

Vanwege het feit dat in het cliëntbegrip zowel de jeugdige als zijn ouder(s) zijn opgenomen kan er verwarring ontstaan over dit begrip. Er is in de jeugdbescherming vaak sprake van gelijklopende belangen, maar vaak ook van tegengestelde belangen. Daarmee moet bij de dossiervorming rekening gehouden worden. Bijvoorbeeld als een jeugdige of ouder informatie verstrekt waarvan zij niet willen dat dit met de (andere) ouder wordt gedeeld zal afgewogen moeten worden wat en op welke wijze de gegeven informatie wordt vastgelegd. Uitgangspunt hierbij is dat mede in het licht van artikel 3 IVRK, het belang van het kind voorop dient te staan en de primaire zorg van de gecertificeerde instelling de veiligheid en ontwikkeling van het kind is.

Artikel 799a lid 1 Rv formuleert dat in elke rapportage de mening van de jeugdige dient te worden opgenomen en als dat niet mogelijk is, wat hiervan de reden is.

Omdat zoals hiervoor al is opgemerkt “de cliënt” zowel de jeugdige(en) als ouders omvat kan informatie over of van deze verschillende personen tegenstrijdig met elkaar zijn. Het is dan ook zaak deze informatie precies/waarheidsgetrouw te noteren en deze te koppelen aan de juiste persoon/personen. De individuele belangen moeten om die reden zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen, waarbij het belang van de jeugdige de eerste overweging dient te vormen. Om die reden is het opnemen van die tegengestelde opvattingen uiteraard noodzakelijk.

¹³ In het privacyreglement is de volgende definitie van ‘cliënt’ gegeven: een jeugdige en zijn ouder(s) en die zijn aangemeld bij de gecertificeerde instelling.

Bespreken informatie met de jeugdige

Informatie over de jeugdige wordt *bij voorkeur* eerst met de jeugdige besproken.¹⁴ Bij jeugdigen ouder dan 16 jaar dient de informatie *in ieder geval* eerst met de jeugdige te worden besproken, omdat de ouders met gezag/voogd dan geen recht op informatie meer hebben zonder toestemming van de jeugdige.¹⁵ Wanneer de jeugdige niet wenst dat de informatie met ouders wordt gedeeld, wordt bij jeugdigen tussen de 12 en 16 jaar zo veel mogelijk aan die wens tegemoet gekomen en bij jeugdigen ouder dan 16 jaar wordt die wens gerespecteerd, tenzij dit uitdrukkelijk tegen het belang van de jeugdige ingaat. Deze beslissing moet gemotiveerd, met een afweging van de betrokken belangen, worden opgenomen in het dossier. Van belang hierbij is wel goed af te wegen in hoeverre de informatie die door de jeugdige is gegeven relevant is voor bijvoorbeeld de ontwikkelingsbedreiging op grond waarvan de ondertoezichtstelling is uitgesproken c.q. moet worden verlengd. Is die informatie hiervoor relevant dan zal dit met de jeugdige moeten worden besproken en afgewogen moeten worden op welke wijze de informatie in het plan en/of verzoekschrift wordt opgenomen.

Ook bij een complexe scheiding tussen de ouders zal zorgvuldig moeten worden afgewogen of informatie van de ene ouder met de andere ouder mag worden gedeeld, zoals bijvoorbeeld het nieuwe adres van moeder dat zij voor de vader geheim wil houden. Als het gaat om het verstrekken van informatie in dit soort situaties is het overigens verstandig om informatie die aan beide ouders wordt verstrekt zoveel mogelijk tegelijkertijd aan ouders te geven.

Cliënt niet eens met weergave

Wat nu te doen als de cliënt het niet eens is met de weergave van een gesprek met de cliënt zelf of met de informatie van een derde? Dan zal bekeken moeten worden of de weergave van het gesprek met de cliënt moet worden aangepast omdat er kennelijk onjuistheden in staan. Let er op dat als de informatie wordt aangepast, deze ook in andere stukken waar de informatie in staat wordt aangepast! Als er niet zozeer sprake is van een niet correcte weergave van informatie, maar van een verschil van visie tussen de medewerker en de cliënt, dan zal ook dit verschil van visie moeten worden vastgelegd in het dossier. Indien in het dossier vastgelegde gegevens/informatie niet aan de cliënt zijn voorgelegd, dient in het dossier te worden vermeld waarom dit niet is gedaan, bijvoorbeeld omdat de jeugdige informatie heeft gegeven en deze informatie niet aan de ouders is gegeven omdat de inschatting is gemaakt dat anders de veiligheid van de jeugdige in het geding komt.

¹⁴ Zie ook artikel 799a Rv waarin staat dat de mening van de jeugdige in het verzoekschrift moet worden vermeld. Hierbij wordt geen leeftijdsgrens aangegeven.

¹⁵ Zie ook artikel 17 van het privacyreglement.

INSTRUCTIE bij informatie afkomstig van de cliënt zelf:

1. Medewerker ontvangt mondelinge informatie van de cliënt.
2. Medewerker legt, indien deze informatie van belang is voor de uitvoering van de hulpverlening, deze schriftelijk vast in het dossier, liefst in het bijzijn van de cliënt en geformuleerd samen met de cliënt (werken met het plan op tafel).
3. Medewerker verifieert bij de cliënt of de schriftelijke weergave juist is (zie ook hierna onder stap 4). Zo nee, dan dient de weergave te worden aangepast op een zodanige wijze dat duidelijk kenbaar is voor de cliënt wat de juiste weergave is (*let op*: als de informatie van de cliënt inmiddels ook al ergens anders is opgenomen, moet het ook daar worden aangepast). Indien het gaat om een verschil van visie, leg dan ook dat vast in het dossier. Als het niet mogelijk is om gegevens aan te passen dan moet dit in het dossier worden vermeld en wat de reden is dat ze niet zijn aangepast.
4. Leg in het dossier de datum vast waarop de informatie met de cliënt is besproken en of de cliënt akkoord is.
Is het noodzakelijk na ieder gesprek met de cliënt, de vastgelegde informatie van de cliënt te verifiëren? Het heeft de voorkeur informatie zo spoedig mogelijk nadat de informatie is ontvangen te verifiëren. Het is in ieder geval van belang dat op die momenten dat er stappen worden gezet in de hulpverlening bijvoorbeeld een beslissing moet worden genomen over een verlenging van de maatregel of het geven van een schriftelijke aanwijzing, om er voor te zorgen dat deze beslissing dan op basis van de juiste en door cliënt geaccordeerde informatie wordt genomen. Is door de cliënt informatie gegeven die niet van belang is voor een beslissing of verzoekschrift dan is het raadzaam dat de cliënt minimaal een keer per jaar¹⁶ de gelegenheid krijgt de informatie in het dossier te verifiëren.
5. Cliënten moeten voldoende tijd en ruimte krijgen om te reageren op de processtukken voordat ze worden verzonden naar de rechtbank. De schriftelijke reactie van de cliënt wordt integraal overgenomen in het procesdocument dan wel aan het procesdocument gehecht.
6. Indien het niet mogelijk is om cliënt akkoord te vragen voor de schriftelijke weergave dan dient in het dossier te worden vermeld wat hiervan de reden is.

5. MARKEREN ONJUISTE GEGEVENS

Soms blijkt pas na enige tijd dat er onjuiste gegevens in het dossier zijn opgenomen. Bijvoorbeeld een jeugdhulpaanbieder ontdekt bij de halfjaarlijkse evaluatie dat in het vorige evaluatieverslag gegevens van twee jeugdigen zijn verwisseld. Op basis van dat vorige verslag

¹⁶ In deze werkinstructie is gekozen voor minimaal een keer per jaar, maar er kan ook voor een andere frequentie worden gekozen.

heeft de gecertificeerde instelling echter wel besluiten genomen en acties uitgezet. Om die reden kan het foutieve verslag niet simpelweg worden verwijderd. Bij eventuele incidenten/calamiteiten moet terug te vinden zijn op welke bronnen de besluiten waren gebaseerd, ook al blijken die bronnen inmiddels foutief.

De jeugdhulpaanbieder zal door de gecertificeerde instelling worden gevraagd om een nieuw gecorrigeerd evaluatieverslag aan te leveren en van het “foutieve” verslag zal duidelijk moeten zijn dat dit verslag vervallen is en de datum hiervan. Dit laatste om te voorkomen dat de onjuiste informatie in de toekomst opnieuw wordt gebruikt.

Indien de informatie ook in processtukken is gebruikt zal in toekomstige versies van deze processtukken een passage worden opgenomen over welke foutieve gegevens werden gebruikt in de oude versie, waarom deze inmiddels niet meer juist zijn, sinds wanneer en wat er niet juist was en wat dan wel de juiste gegevens zijn.

TOT SLOT

Het is belangrijk om cliënten er op te wijzen hoe de gecertificeerde instelling omgaat met het verwerken van persoonsgegevens en waar deze worden vastgelegd (contactjournaal, WIJZ, (gezins)plan e.d.). Hierbij is het ook van belang cliënten te wijzen op hun rechten om gegevens in te zien, hiervan correctie te vragen en te vragen om vernietiging van gegevens/het dossier en de wijze waarop cliënten deze rechten kunnen uitoefenen.

Bovenstaande kan worden opgenomen in bijvoorbeeld een standaardbrief aan cliënten of folders over privacy en klachtrecht.

BIJLAGE II PRIVACYREGLEMENT GECERTIFICEERDE INSTELLING

Handreiking 'Samenwerken en gegevensuitwisseling'

In de toelichting bij het privacyreglement gecertificeerde instelling is toegelicht wat persoonsgegevens zijn, wat het doel, de voorwaarden en grondslag voor verwerking hiervan is. In artikel 17 is bepaald onder welke voorwaarden informatie over de cliënt aan een derde mag worden verstrekt, de zogenaamde 'derdenverstrekking'. In deze handreiking wordt aan de medewerker handvatten geboden om op een zorgvuldige manier met het verstrekken van informatie aan derden om te gaan.

Één gezin, één plan

Niet alleen in de jeugdzorg maar ook in het Passend Onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen is samenwerken een speerpunt geworden. Als er meerdere hulpverleners betrokken zijn bij een gezin, is het de bedoeling hulp te verlenen op basis van één gezamenlijk plan met één regisseur. Van belang hierbij is het volgende goed voor ogen te houden:

- Samenwerken moet geen doel op zich zijn, maar een middel om tot een zo optimale hulpverlening aan de cliënt te komen;
- Werken op basis van één gezin, één plan betekent niet werken met een gezamenlijk dossier. Iedere betrokken hulpverlener/organisatie werkt met een eigen dossier. Het 1-plan bevat in beginsel géén informatie over de achtergrond van de problematiek, of de inhoudelijke overwegingen vanuit de verschillende disciplines of hulpverleners. Deze informatie is vastgelegd in de eigen dossiers van de verschillende hulpverleners'.¹⁷
- Werken op basis van één gezin, één plan vraagt om een afweging over het doel en de noodzaak hiervan.

Deelname in een samenwerkingsverband

Als de gecertificeerde instelling besluit deel te nemen in een samenwerkingsverband zoals het CJG, sociaal wijk – of jeugdteam is het van belang hierover duidelijke samenwerkingsafspraken te maken. In deze samenwerkingsafspraken moet onder meer aandacht zijn voor de volgende onderwerpen:

- Wat is het doel van het samenwerkingsverband en hoe verenigt zich dit met de taken van de gecertificeerde instelling?
- Wie is de verantwoordelijke voor het verwerken van persoonsgegevens? Maakt iedere deelnemer bijvoorbeeld een eigen verslag van overleggen of is één persoon/organisatie hiervoor verantwoordelijk?

¹⁷ Zie ook het Eindadvies Informatievoorziening Sociaal Domein, 29 juli 2013 (VISD) opgesteld door KING in opdracht van de VNG.

- Wat zijn de juridische gevolgen van een calamiteit waarbij een cliënt of werknemer die bij de uitoefening van zijn werkzaamheden voor het samenwerkingsverband schade lijdt en welke afspraken zijn hierover gemaakt? ¹⁸

Wel of niet overgaan tot gegevensuitwisseling?

Als een medewerker van de gecertificeerde instelling overweegt om met een andere (jeugd) hulpverlener te gaan overleggen over een cliënt al dan niet binnen een samenwerkingsverband kunnen de volgende vragen helpend zijn om tot een zorgvuldige afweging te komen of dit wel noodzakelijk is en zo ja welke informatie noodzakelijk is om uit te wisselen:

1. Waarom en met welk doel wil ik overleggen/samenwerken? Staan het delen of opvragen van informatie en doel met elkaar in verhouding? (proportionaliteit)
2. Is het uitwisselen van informatie (lees: persoonsgegevens) over de jeugdige/het gezin noodzakelijk voor mijn taakvervulling of kan ik mijn doel ook op een andere manier bereiken? (subsidiariteit)
3. Met wie wil ik informatie uitwisselen en waarom? Zijn de rollen van de betrokken professionals helder? Als de informatie wordt uitgewisseld in een samenwerkingsverband is het dan noodzakelijk dat de informatie met alle professionals van dit samenwerkingsverband wordt gedeeld?
4. Welke informatie is noodzakelijk om te delen met een derde en welke informatie is voor mijn taakvervulling noodzakelijk om te ontvangen?
5. Heb ik de reden waarom ik wil gaan overleggen met derden al met de cliënt besproken? Zo nee, waarom niet? Is het omdat ik het lastig vind om het gesprek met hen aan te gaan of is hiervoor een andere reden? Van belang is om transparant naar de cliënt te zijn over welke stappen worden gezet en welke informatie-uitwisseling hiervoor noodzakelijk is ('samenwerken met het plan op tafel'). Wellicht dat de cliënt zelf de informatie kan geven en contact hierover zoeken met een derde dus niet nodig is.
6. Kan ik informatie uitwisselen zonder persoonsgegevens te delen (de casus anoniem bespreken)? Zie hiervoor de toelichting bij artikel 17 Privacyreglement gecertificeerde instelling.
7. Weet ik hoe mijn organisatie omgaat met privacy en wat wel/niet is toegestaan?
8. Heb ik toestemming van de cliënt om contact te zoeken met een derde en informatie over de cliënt uit te wisselen? Kan ik zonder toestemming van de cliënt toestemming uitwisselen? Zie de Privacywijzer gecertificeerde instelling.

¹⁸ Zie 'Handreiking Samenwerken binnen (jeugd)wijkteams. Over verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid bij calamiteiten', gemaakt in opdracht van de Rijksoverheid en VNG.

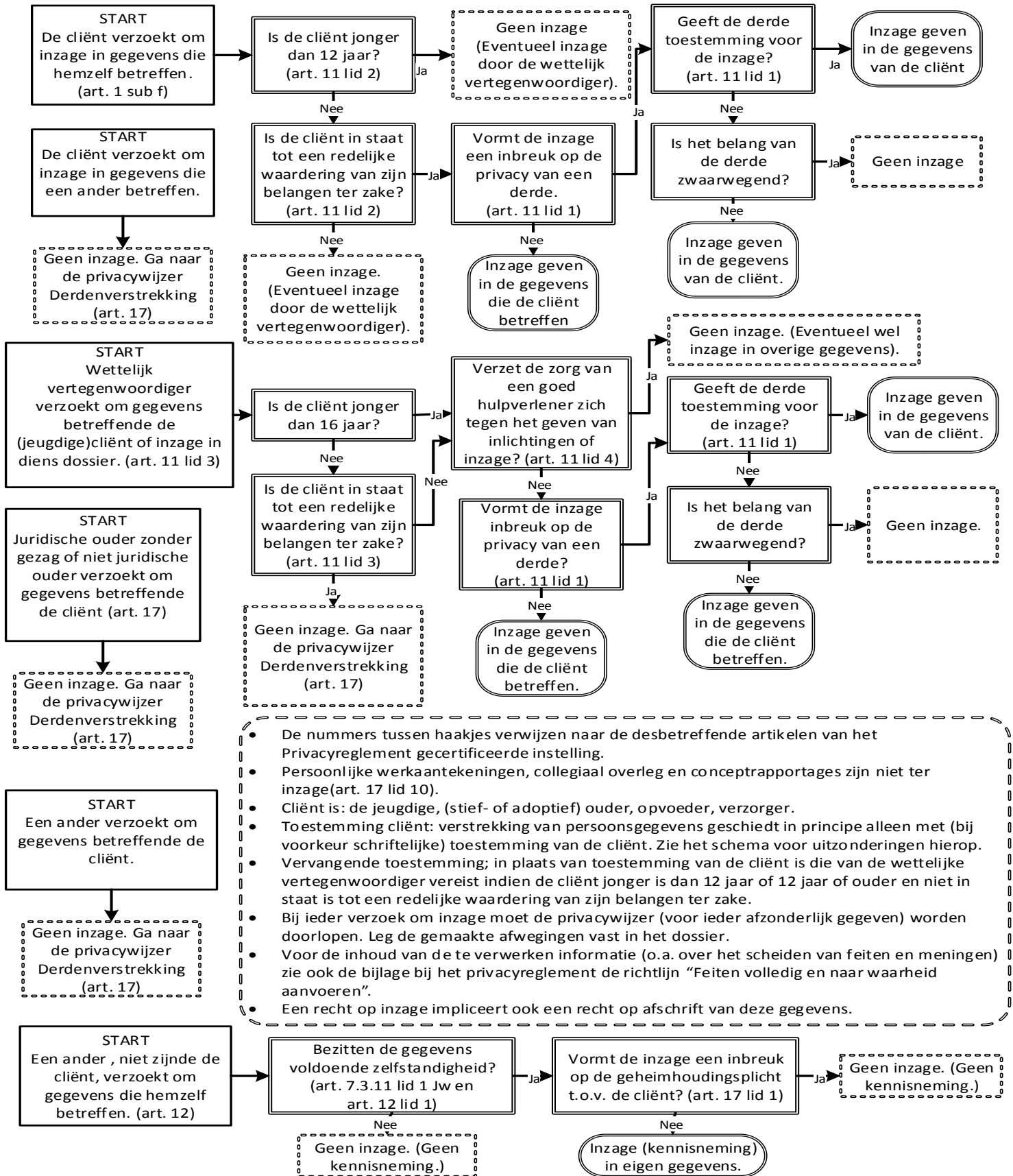
9. Wat ga ik doen met de gedeelde informatie? Waar leg ik de informatie vast?
10. Wie heeft toegang tot de informatie? Deze vraag speelt enerzijds binnen de organisatie als het gaat om de vraag wie toegang tot het dossier heeft, maar ook bijvoorbeeld in een samenwerkingsverband zoals een sociaal wijkteam.
11. Hoe ga ik om met de rechten van de cliënt op inzage, correctie en vernietiging? Zie ook de toelichting bij de artikelen 11 t/m 14, 19 en 20 Privacyreglement gecertificeerde instelling.
12. Zijn de benodigde veiligheidsmaatregelen genomen m.b.t. de gegevens/dossiers? Dit is een vraag die aan de eigen organisatie gesteld kan worden.

Het beantwoorden van voorgenoemde vragen vraagt om het maken van afwegingen. Maak deze afwegingen waar nodig met collega's samen en leg de besluitvorming hiervoor in het dossier vast.

BIJLAGE III PRIVACYREGLEMENT GECERTIFICEERDE INSTELLING

Jeugdzorg Nederland versie 1.0 januari 2020

Privacywijzer; Wie verzoekt om inzage in dossiergegevens?



BIJLAGE IV PRIVACYREGLEMENT GECERTIFICEERDE INSTELLING

Privacywijzer; Derdenverstrekking

Jeugdzorg Nederland versie 1.0 januari 2020

